

DE TRIBUNE

Verschijnt dagelijks, behalve op Zon- en Feestdagen.
 Redactie en Administratie: AMSTEL 85,
 AMSTERDAM.
 Advertentien 15 cent per regel; Arbeiders-organisaties 10 cent per regel.

REV. SOC. VOLKSBLAD

ABONNEMENTSPRIJS: voor plaatsen, waar Agent- schappen gevestigd zijn, per week 15 ct. Franco per post per kwartaal bij vooruitbetaling: voor NEDERLAND f 1.95; voor BELGIË f 2.90. Voor andere bij de Postunie aangesloten landen f 4.—. PRIJS PER NUMMER 3 CENT.

Orgaan van R. S. V. en S. D. P., onder Redactie van HENR. ROLAND HOLST, W. VAN RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP.

Waste medewerkers: J. C. Ceton, H. Gorter, B. Lansink Jr., A. Pannekoek, Joh. Visscher, L. de Visser, G. J. A. Wesselingh, Ds. M. C. van Wijhe, e. a.

EERSTE BLAD.

Steunpenning

voor het Rev. Soc. Komitee tegen de Oorlog.
 Ingekomen bij het bureau van „De Tribune”. Tweede opgave: D. te A., 1; M., te O., f 1; M. te H., 2.50; W., te A., f 0.25. Te zamen 4.75.

Totaal met eerste opgave f 14.75. Wij vestigen er nogmaals de aandacht op, dat alle bijdragen, zoowel grote als kleine, maar vooral vele, voor het Komitee zeer noodig zijn. Te zenden aan mevr. Keomans - Timmer, Warande, Schiedam, of aan het bureau van dit blad, Amstel 85. Alle bijdragen worden in „De Tribune” verantwoord.

Een tweede Zimmerwald.

In de „N. Rot. Courant” van Maandagmorgen vinden wij het volgende berichtje:

In Zimmerwald is dezer dagen nogmaals een socialistische conferentie gehouden, waaraan de Fransche Kamerleden Pierre Brizon, Alexandre Blanc en Rauffin Dugons, de Italianen Prampolini, Maffei, Modigliani, Musalli en Dugoni, de Duitschers A. Hoffmann (Pruische Landdag), Fleissner (Sakische Landdag), de Servier Kaiserowitz en de Zwitsers Graber, Grimm en Naine hebben deelgenomen.

De „Berliner Tagwacht” bevat nu een van deze conferentie uitgaande „op- roep aan de volkeren”, waarin een onoverwilt wapenstilstand en een vrede zonder annexie wordt bepleit.

Dat omstreeks Paschen in Zwitserland weer een int. soc. conferentie zou worden gehouden, was aan de Rev. Soc. Dem. in Nederland sinds langen tijd bekend. Afgvaardigden te sturen bleek onmogelijk. Het lijstje van deelnemers, dat de „N. R. Ct.” geeft, is ongetwijfeld zeer onvolledig, daar het b. v. volstrekt geen namen van Rus- sen of Polen bevat. Toch vreezen wij, dat het slechts zeer weinigen werke- lijke revolutionairen gelukt is, om de conferentie te bereiken.

Natuurlijk behouden we ons over Jezs, onvals over den „oproep aan de volkeren”, elk oordeel voor, tot wij de „Berliner Tagwacht” onder de oogen gehad hebben.

Een interessante onthulling?

De persgesprekken van groote mannen, de interviews zijn tegenwoordig niet van de rucht, gelijk de vliegtuigen aan de gevoelensnien.

Eenke weken geleden pas is het onder- houd, waarin Dr. Kuyper, tijdens zijn bezoek te Boedapest, opnieuw zoo duidel- ijk getuigenis aflegde van zijn pro-Duitsche of liever anti-Engelsche gezindheid, en, zoowaar, daar heeft hij er al weer een tegestaan, dat—geschikt is opzien te bare.

Ditmaal was het in de hoofdstad van het Duitsche Rijk en van het Centrale Verbond zelf.

Wanneer wij opnieuw de aandacht der arbeiders vestigen op hetgeen de groote Leider der Anti-revolutionairen daar heeft gezegd, dan is dit om twee redenen.

Zoals wij reeds vaak hebben geschre- ven — het gevaar voor ons land, voor ons proletariaat ligt, niet onmiddellijk, maar in een min of meer nabije toekomst, in de opslisjer van een groot deel onzer bezittende klassen tegen Engeland.

De Duitsche Regeering, het voortref- lijk georganiseerde Duitsche imperialisme, dat ook hier te lande over een leger be- taalde en niet-betaalde agenten en een reeks gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde organen beschikt, tracht dit vuurtje tegen Engeland zooveel mogelijk aan te wak- keren.

Wij verkeeren, historisch gesproken, thans weer in een overeenkomstige perio- de als in de 18e eeuw, toen de Fran- sche en Engelsche wereldmachten met alle middelen trachten de oude Republiek der Ver. Nederlanden beurteelings in dienst van een dierlijken te stellen. Het ge- volge daarvan is geweest, zoals iedereen

weet, dat ons landje, door Indië vooral, ten proef is gevallen aan een van die twee.

Wetnu: in Kuypers' uitingen blijkt tal- kens en telkens weer, hoezeer de klein- burgerlijke en middenstands partij, aan wier hoofd Dr. Kuyper staat, welke partij im- mers ook het middenpunt uitmaakt van de Rechtsche coalitie, een coalitie, die in 't volgende jaar weer aan de Regeering kan komen, in imperialistische waanzin blindelings in den strik is gelopen, haar door het Duitsche Imperialisme gespannen.

Heel Dr. Kuyper's interview in den Lokal-Anzeiger — het machtige Berlijn- sche officieuze orgaan — ademt opnieuw een fellen anti-Engelschen geest. Het was één klacht over Engeland's „gewelddaden” ter zee, geweldklachten, die, zooals wij weten, en zooals nog onlangs aan het geval der bievenmalen in ons blad is aangehouden, ten slotte niet zijn dan maatregelen, hinderlijk voor ons koopmans- kapitaal en onze sjaehernaars, maar niet te vergelijken met hetgeen het Duitsche Imperialisme aan geweldklachten heeft ge- praesgeerd. Doch interessant wordt het inter- view eerst, waar Kuyper te spreken kwam over het feit, hoe het gekomen was, dat het hem, Kuyper, niet gelukt was Nederland tot een meer bestie hou- ding tegen de Engelsche geweldpolitiek op te zetten, m.a.w., Nederland nu reeds tot een bondgenoot en vazal van Duitschland te maken, zooals b.v. Griekenland op 't oogeblik feitelijk — zij 't tegen den zin van de huidige Regeering — vazal is van de Entente:

„Op de vraag van den Interviewer: Of uit de lessen der geschiedenis niet de over- tuiging mag worden afgeleid, dat door de Engelsche hegemonie en niet door de Duit- sche verlamming naar de wereldheerschap- pende zelfstandigheid der neutrale staten bedreigd wordt, en of de neutrale staten niet goed zouden doen, zich, op grond dezer overtuiging, te vereenigen en de thans zich voordoeende gelegenheid te baat te nemen om de Engelsche hegemonie te breken? — antwoordde Dr. Kuyper, dat dergelijke samenspanning haar doel niet bereiken kan, zoolang de Vereenigde Sta- ten weigeren, het initiatief er van te ne- men. „En zoo lang zullen ze dat niet doen, meent Dr. Kuyper, als Wilson aan 't hoofd staat; maar als de republikeinsche partij de overhand in Amerika krijgt dan zal dat idee gemakkelijker te wer- zelijken zijn.”

Zoo vernemen we dus, dat Dr. Kuyper zich voorstelt, dat, indien de republikein- sche partij in de Vereenigde Staten de overhand moest krijgen, Amerika het in- itiatief zou nemen van een gezamenlijke actie der neutrale staten tegen Engeland, en dat Nederland er dan direct voor te vinden zou zijn, om aan die actie mee te doen. Maar hij vergeet hierbij te zeg- gen, dat tegelijkertijd, als de republikein- sche partij in Amerika, zijn partij hier in Nederland aan 't roer zou moeten komen, en hij-zelf weer minister-president zou moeten zijn, om Nederland in een oorlog te- gen Engeland te betrekken.

Wat hij daartoe — helaas — niet in de gelegenheid gesteld geweest is, schrift hij toe aan den volgenden samenloop van om- standigheden. Eigenlijk is dat juist het meest interessant gedeelte van dit inter- view:

„Dat de meerderheid der Nederlandsche bevolking Duitsch-vingend is, zeide hij, heeft Duitschland zichzelf te wijten. Toen ik aan het hoofd der regeering stond, heb ik zelf tegenover zware tollarieven van Duitschland, in het vrijhandelsgezinde Nederland tollarieven tegen Duitschland willen invoeren. De Duitsche Industrie heeft ver- vreesd, dat zij daardoor de twee derden van haar uitvoer naar Nederland zou verliezen, en heeft, bij de verkiezingen van 1905, waarbij het ging onder het parool „Vrijhandel of beschermingsrechten”, de aanzienlijke geldmiddelen die zij ter be- schikking van de vrijhandelspartijen stel- de, bewerkt, dat de sociaal-democratische mandaten in 1913 verdriedubbelden. Van vijf zijn ze tot zestien gestegen. En zoo is het gekomen, zei Dr. Kuyper, dat de rechtsche partijen, die voor de beschermende rechten optraden, ofschoon ze, gelijk de jongste gebeurtenissen bewezen hebben, grootendeels „deutschfreundlich” zijn, de meerderheid verloren hebben. Van de bon- derd zetels in de Tweede Kamer bezetten zij er maar zes-en-veertig meer.”

Hier nu hebben we meteen de interes- sanste onthulling, zooals ons opschrift van dit stukje luidt.

Want, indien dit waar is — wij zijn benieuwd of er uit den hoek van de Vrijhandelaren of van de Arbeiderspartij, die in 1912 zoo breedlijck samengewerk- ten, ook een' antwoord op deze de

schuldgang zal komen, — dan zou daaruit volgen:

dat met behulp van Duitsch geld o.a. in 1913 die partij en die Regeering is gevallen, welke twee jaar later de ijverig- ste propagandist zou bliken voor een volslagen pro-Duitsche politiek onzer ka- pitalistische klasse.

Onwaarschijnlijk klinkt het, maar On- mogelijk is het niet.

Onze bezittende klasse heeft in den loop van haar geschiedenis door haar verblindheid en bekrompenheid al vaker heel ons volk aan de grootste gevaaren blootgesteld ter wille van haar onmiddellijk voor de hand liggende di- recte kapitaalbelangen. Ook nu kan zij weer, ter wille van het Indische bezit, maar op een stomme wijze, ons volk ten oorlog voeren.

Dit is het groote gevaar, waaraan onze Imperialisten ons blootstellen.

Kuyper en de zijnen vormen van de bende slechts de meest consequente voor- hoede. Liberalen en Arbeiderspartij, de Regeering van Cort worden in hun kiel- zог meegeslept.

Daarom meet met verdubbelde kracht onze leus weerklinken: Demobilisatie.

v. R.

De economische noodzakelij- heid van het imperialism.

Wij geven hierbij het slot van Panne- kook's artikel in de „Nieuwe Tijd”.

Hiermee is ook reeds de vraag beant- woordt, wat wij onder de noodzakelij- heid van het imperialismen hebben te ver- staan. Om tegenover de sociaal-utopisten deze noodzakelijkheid aan te toonen is het in het geheel niet noodig, te betoo- gen, dat het kapitalisme zonder expansie niet kan blijven bestaan. Deze expansie, het ontsluiten van andere werelddeelen als markt, leverancier van grondstoffen en ten slotte als reservoer van arbeiders, bestond in alle tijperken van het kapi- talisme en neemt nu steeds een steeds in- tensiever reusachtig karakter aan. Het im- perialisme is de bijzondere expansievorm van het tijdperk, waarin de productie van produktiemiddelen de belangrijkste, alles beheerschende tak van industrie is gewor- den. De heerschappij van ijzer en staal brengt een andere politiek mee dan de vroegere heerschappij der textielindustrie. Ijzerers delven in Marokko eischt groot- kapitalistisch bedrijf, en dit eischt politi- eke heerschappij van de Fransche regeer- ting in Marokko. Lokomotieven, rails, kanonnen exporteeren naar Turkije eischt spoorwegaanleg en daardoor weer politi- eke heerschappij — middelrijk of on- middellijk — van het Duitsche kapitaal in die landen. Ook om de konkurrenten te kunnen uitsluiten. Deze politieke heer- schappij kan niet anders dan door machsontwikkeling, dwang, wapening, militarisme, vlootbouw gekregen of ver- dedigd worden.

Waarom is dit imperialismen nu nood- zakelijk? Niet, omdat het kapitalisme ekonomisch te gronde zou gaan, niet ver- der zou kunnen draaien zonder imperia- lisme, ook niet omdat er nu eenmaal heerschzuchtige feudaal-militaristische kle- ken zijn. Maar eenvoudig, omdat de grootkapitalisten dit imperialismen wil- len. Zij willen het, omdat hun belang het meebrengt; omdat zij er kolossaal bij ver- dienen. En zij kunnen het, omdat zij de machtigsten zijn en het geheele kapitalis- me beheerschen.

Kautsky heeft eens gezegd, dat het im- perialisme een kwestie van macht was. Dit is juist, maar niet in den zin, als hij bedoelde. Hij zei: een kwestie, niet van noodzakelijkheid, maar van macht — en hij bedoelde er mee, dat de andere kapitalisten, die geen belang bij het im- perialisme hadden, zoodra zij hun macht tegenover de imperialisten stelden, er in eens een eind aan konden maken. Theo- retisch was dat zeker denkbaar; maar dat het in de praktijk niet gebeurde, dat in- tegendeel het imperialismen steeds veld won, bewist reeds, dat er aan de theo- rie wat haperde. Hij stelde weer twee dingen tegenover elkaar, die hier bijeen- hooren. Hij zei: het imperialismen is niet noodzakelijk, maar een machtskwestie. Wij zeggen: het imperialismen is een kwestie van macht, en daarom noodzakelijk. De kapitalistische ontwikkeling heeft de macht van het grootkapitaal, dat het imperialis-

me wil, steeds sterker en grooter gemaakt en den tegenstand onder de bourgeoisie — en zelfs onder de arbeiders! — aldoor teruggedrongen. Daarom is het imperia- lisme nu oppermachtig, d. w. z. nood- zakelijk.

Want deze macht en haar groei is geen loeval — evenmin als de langzamere en in de toekomst liggende groei van de macht van het proletariaat, waarvan het socialisme afhankelijk is. Zij wortelen in de ekonomische ontwikkeling van het mo- derne kapitalisme. Hier ligt de hoofdfout van de sociaal-utopisten en pacifisten van het partij-centrum, dat zij niet zien, hoe het denken en willen der bourgeoisie door de moderne ekonomische verhoudingen bepaald wordt. Zij hebben jaar in jaar uit aan de bourgeoisie voorgerekend en betoogd, dat het imperialismen toch zoo dom was, zoo onpraktisch en niet loon- de, en dat dus ontwapening, sociale her- vorming en samengaan met de arbeiders tegen de ijzer- en staalmagnaten veel ver- standiger zou zijn. De bourgeoisie luist- erde er niet naar, ging haar eigen weg, en bewees daardoor, dat de theorie niet in den haak was.

Wij zullen niet beweren, dat de bere- keningen foutief waren en dat dus het imperialismen ook voor de massa er bourgeoisie de voordeligste politiek is. Dat laat zich moeilijk vaststellen. Zeer is alleen, dat machtige ekonomische krach- ten, die duidelijk in het oog springen, de meerderheid van deze klasse naar de zijde van het imperialismen hebben getrokken.

Om de tegenstelling tusschen het im- perialisme en de oude vrijhandels-politi- k van de ijzer- en staalmagnaten. Maar dat is toch te eng en te beperkt. Ook de producenten en verbruiksartikelen hebben belang bij deze politiek. Zij konden, zeker, hun katoentijer en spiegelglas en Haarl- merolte vroeger aan de kusen van Afrika laten verhandelen tegen eenige primitieve producten der negers. Maar de koop- kracht van die negers was toch maar uiers gering. Komen er echter spoorwe- gen in hun land, havens, plantages, fa- brieken, dan worden diezelfde negers van producenten-voor-eigen-gebruik tot waren- producenten en arbeiders gemaakt, die geld ontvangen en daardoor Europeesche ver- bruiksartikelen kopen. Hun koopkracht stijgt buitengewoon, doordat zij met het indringen van warenproductie in den kringloop van het kapitalisme worden op- genomen. Gaat ook de „zware” industrie met het leeuwendeel der milioenen strij- ken: de producenten er verbruiksartike- len zien toch tegelijk hun markt ruimer en koopkrachtiger worden.

Dit geldt echter ook voor het binnen- land. Onder het kapitalisme is de prosper- teit van elke bedrijfsgroep ten nauwe- ste aan de bloei van de anderen verbon- den: dat volgt, theoretisch, uit hun sa- menhang in de produktieschema's, dat be- wijst ook hun gezamenlijk op- en neer- gaan tusschen krisis en bloei. Neemt de zware industrie een hooge vlucht, dan leeft ook de verbruiksartikelen produce- rende industrie op, en omgekeerd. Elke politiek die de export-mogelijkheid van de eerste vergroot, zal daarom voor de an- deren een voordelige zijde hebben, die te meer in het oog valt, naarmate de na- deelige zijden — waar de belangen der beide kapitalisten-soorten in strijd met el- kaar zijn — door de groote politieke macht der ijzermagnaten toch onafwend- baar zijn.

Bij deze ver-gaande solidariteit van be- langten komt nog de persoonlijke verbind- ing door middel van de banken. De ijzer- en staalpolitiek zou niet zoo over- wegend machtig zijn, als zij niet tegelijk de politiek van het bankkapitaal was. De beheerschers van de ijzer- en staalindustrie zijn meendeels tegelijk de beheerschers der groote banken; hun belangen zijn op velerlei wijze ineengesstrengeld. Deze banken zijn de dragers van de politiek van kapitaal-export, door het financieeren van produktieve ondernemingen, spoor- wegen, havens, plantages, door het plaat- sen van staatsleeningen en het aanvragen van concessies.

Deze politiek is slechts de andere zijde van de politiek der zware industrie; want het kapitaal wordt overal in den vorm van ijzer- en staalprodukten geëxporteerd. Maar als bankpolitiek heeft zij een veel grooter kring van geïnteresseerden. De banken zitten met hun geld en hun be- heer in talloze industrieele ondernemin- gen van de meest verschillende soort, die zij met elkaar tot een belangen-gemeen-

schap verbinden; alle kapitalisten, die in deze ondernemingen geïnteresseerd zijn, zijn er daardoor indirekt ook bij geïnteresseerd, hoe de andere zaken van deze gemeenschap gaan; bijna alle kleine on- dernemers zoeken zich in hun zaken afhankelijk van het groote bankkapitaal, dat het geheele ekonomische leven be- heerscht. Daar komt dan nog bij, dat de rol der geldbezittende bourgeoisie — terwijl de banken steeds meer de onder- nemers worden en de fabrieks-direkteuren steeds meer hun gesalarieerden — steeds meer teruggebracht wordt tot die van ren- tensies en spekulanten in papieren. Van alle binnenlandsche en overzeesche onder- nemingen, die de banken oprichten en fi- nanceeren, worden de aandelen op de markt gebracht; zoo wordt het groote geldbezittende publiek direkt geïnteresseerd bij de imperialistische politiek.

De belangen-tegenstelling, die sommige theoretici tusschen de industrie der pro- duktiemiddelen en de overige industrie konstrueeren, als waren zij onafhankelijk van elkaar, ziet er op papier dus wel heel geleerd uit, maar berust op een heel verouderde opvatting van de struk- tuur van het kapitalisme. Zij houdt heele maai' geen rekening met de werkelijke mo- derne ontwikkeling, die al deze verschil- lende kapitalisten — gndanks onderlingen strijd — steeds meer tot één alzijdig sa- menhangende en van elkaar afhankelijke klasse maakt. Eerst door hiermee reke- ning te houden, wordt het duidelijk, waarom de wil van het gekoncentreerde grootkapitaal van bank en staalwerk ook de wil is van de massa der bourgeoisie; waarom tegenover de macht van dit groot- kapitaal, dat het imperialismen wil en moet wilen, in de burgerlijke wereld geen an- dere macht van betekenis staat; dus waarom het imperialismen noodzakelijk is.

Maar dan is het ook duidelijk — wat de sociaal-imperialisten niet — dat het imperialismen slechts zoolang noodzakelijk, d.w.z. onvermijdelijk is, als de macht van het proletariaat niet groot genoeg is om de macht van het kapitaal te over- winnen. Zoodra de wil en de macht van het proletariaat stijgt boven de macht van de bourgeoisie, is het uit met het imperia- lisme, is het niet noodzake- lijk.

Zweepslagen.

In zijn verslag van de duurto-conferentie van S. D. P. A. en N. V. V. geeft „Het Volk” de volgende lezing van wat Jensch de hooren onder den neus heeft gedruid:

Jensch (Schilddergzellenbond) spreekte over de voorbereiding van deze vergade- ring. De bijeenroeping en de agenda zijn pas kort geleden verschenen en het adres krijgen wij nu pas, zoodat de hoofdbes- tuur over niets tevoren hebben kunnen spre- ken. De moderns vakbonden zijn zulk een behouding niet gewoond. Ook komt de ver- gadering te laat. De syndicalisten, tribu- nisten en christen-socialisten zijn ons moe- ten voorgaan. (Rumoer.)

Van Hinte: Kleispraat, onwaar! Jensch: Geen praatie. Onze arbeiders vroegen al lang: waarom doet de N. V. V. niets! De inleiding van Scha- per kon eigenlijk niet beter gezegd wor- den door een vertegenwoordiger van den minister. Hij heeft niet meer gedaan dan de regeringspolitiek vergeelijken. Wij hoorden dat het regeringsrood goed was, ja, goed als purgermiddel. (Gelach.) Het ge- heele adres kon apr. nog niet beoordeeld. Echter worden niet genoeg strenge straf- bepalingen gesocht. Men schijnt alleen als straf te willen: verkoopen van de in be- slag genomen goederen tegen lagere prijs. Waarom geen gevangenastraf gezocht? Ten slotte is het noodig, het niet te laten bij het zenden van het adres, maar fel te agit- teren, anders verspeten we den invloed, dien we al maanden gehad hebben. (Applaus.)

De „Telegraaf” schrijft: „Het soogenaamd „duurtocongres” der S. D. P. A. is ontstaan uit de behoefte van de leiders om zichzelf en tevens minister Postuma te verdedigen voor de openbare opinie. Dit eigenaardige feit is geconstateerd ge- worden door den heer Jensch, op de eer- ste vergadering reeds, en de ergernis, die hij wekte bij de hooren op het podium en bij een groot deel der aanwezigen, toonde 't beste aan, hoezeer hij de waarheid sprak.”

Zoo wordt de Arbeiderspartij vier led- ders, — gezeten, kalms, praktische burger- luikjes geworden, „vrij van allerlei kleen- s” — bedolven onder den smaad die zij door haar verraad aan de arbeidersklasse toe rukmeedebedde vindt.

Revolutionair-Socialistisch
Komitee tegen den Oorlog.

Mobilisatie tegen Oorlog en Honger!

Voorbereidingen tot Stakingsactie.

Gisterenavond vergaderden te Amsterdam op uitnodiging van het P. A. S. de vereenigingen, die de actie van het Rev. Soc. Komitee voor onmiddellijke demobilisatie en scherpe uitvoerverboden willen voeren.

Aanwezig waren een kleine 30 organisaties, zowol vak- als politieke organisaties.

Wij aankoop en lansink leidden de bedoelingen van het Rev. Soc. Komitee in.

Daarna werd er gediscussieerd, waarbij vooral een eventueele stakingsactie het onderwerp der discussie uitmaakte.

Besloten werd, dat indien de verg. van het P. A. S. op hedenavond, dat goedvindt — wat waarschijnlijk is — dat dan het P. A. S. medelegeerd...

De actie bestaat in het zoo mogelijk verbreden van de beweging voor demobilisatie tot een volksbeweging.

Vooraf uit het in bespreking brengen in de organisaties, huis-houdelijk en ook openbaar, van de mogelijkheid van een stakingsactie voor demobilisatie.

Zoo noodig zullen de organisaties daartoe ook gekombineerde huis-houdelijke vergaderingen beleggen, en in de huis-houdelijke of openbare vergaderingen sprekers van het Rev. Soc. Komitee aanvragen, om over de staking als middel tegen dreigende oorlog te refereren.

De vergadering besloot verder om de actie tot teekening op het adres be-

treffende de uitvoer van levensmiddelen met alle kracht ter hand te nemen.

Er zullen commissies worden benoemd in elke vak-organisatie, die in de eerste plaats de leden, en voorts buitenstaanders in fabriek en werkplaats zullen opzoeken, om hen tot de actie voor demobilisatie aan te sporen en om het adres betreffende de uitvoer, te teekenen.

De vergadering nam een motie aan, waarin werd aangenomen, dat het neerleggen van de arbeid, minstens 's middags, op de dag van het aanbieden van het adres aan de Regeering in alle organisaties een punt van overweging zal uitmaken.

Bovendien besloot de vergadering op de eerste Zondag in Juni, dus midden in de actie, een groote vergadering te Amsterdam te doen houden, waar de heele actie voor demobilisatie en uitvoerverboden zal worden behandeld.

Op Hemelvaartsdag zal voor deze meeting zoo mogelijk een groote propaganda in Amsterdam worden gemaakt.

Tot zover de besluiten van de vergadering.

Thans gaat het erom aan te pakken, energiek en snel.

Elk aangeslotene konne zijn plicht. Hij geve zich bij zijn organisatie op voor het werken met het adres, en dringe in de organisatie aan op het bespreken van de stakings-actie.

Zoo alleen kunnen demobilisatie en uitvoerverboden afgedwongen worden, en de buitenstaanders tot de strijd gebracht.

ding worden afgekoeld en uit-kaar-gehaald om daarna vluchtig te worden gedroogd en spoedig te worden gemalen om tot menscheijk voedsel te dienen.

„Het is goedgeklaagd, dat zoo iets kon gebeuren — en dat nog wel in een tijd als deze.

„Wij hebben gisteren van 12 April j.l. gediacht: de maatschappij van den Minister staat op haar kop; immers, al zou er een drogend fakert aan tarwe zijn, dan kan toch zeker eerst nog wel voor 2/3 de bloemvoorraad worden verbruikt voor allee aan uitsluitend tarwewed. begonnen. Vijf weken had wij dan nog den tijd gehad — ... — de graanaanvoer zou een groot overschot hebben opgeleverd dan thans en de pl. n. 700.000 baaltjes bloem dreigden niet in kwantiteit en kwaliteit sterk achteruit te gaan, zoodaals thans, te gebeuren staat.

„Maar... de lichters moesten nog een voorraad van was gauw gevonden om het garsche volk „bruin“ brood te laten eten. Het is een treurige geschiedenis, maar het stilzwijgen mag niet worden bewaard. — Ook niet, nu beste witte tarwe wordt verbruikt in de stokerijen te Soebadja — waarin ze tot nu toe slechts schaarszaam werd verbruikt — voor het verkrijgen van spiritus voor de oorlogvoerende landen. Het kan en mag zoo niet langer gaan.

„Waarom steepte „Het Volk“ deze mededeeling; weg onder de rubriek „Ingezonden“?

Het gemodel in de bureaux van Minister Posthuma trekt in alle kringen der bevolking de aandacht. In het weekblad „Economische Statistische Berichten“ verscheen een artikel, waarin wordt ontkend, dat de regeering alreeds maatregelen heeft genomen om het droigend gebrek aan tarwe zooveel mogelijk te keeren.

„Tijdsge aanbrang op de geregelde stoomvaartlijnen, waardoor deze ongewoonefied een grooter gedeelte harer vrachtruimte voor tarwe beschikbaar hadden gekend, bleef aanvankelijk uit. Bovendien had de regeering de stoombooten, waarover zij de beschikking had, behalve voor veevoeder, moer uitsluitend voor tarwe kunnen gebruiken. Zoo is bijvoorbeeld in April een geheele boot afgeladen met Amerikaanse rogg, die niet als veevoeder en evenmin als belangrijk volksvoedsel wordt gebruikt, doch

vrijwel uitsluitend voor de fabricage van spiritus en roggelbloem, de grondstof voor de koekefabrieken. Aan deze onvergeetlijke maatregelen is echter niet of te laat gedacht en eind April bedroeg de reserve-voorraad aan tarwe, ondanks de boven beschreven kunstmatige vermindering van het verbruik, in geen geval meer dan 20.000 ton.

„Over de oorzaken van het tarwegretek is reeds veel geschreven en daarop behoeft hier niet te worden teruggekeerd. Slechts willen wij revereeren, dat eenige der gronden, aangevoerd in het communiqué van 16 April — met name het beschadigen van schepen door mijnen en de verlening der reizien door het varen om Schotland — hiermede slechts verwardend verhand houden. Geen der schepen, die in den laatsten tijd op mijnen zijn geloopten, was geladen met roggereisgraw. Wel lag het in de bedoeling, eenige dier schepen, na lossing in onze havens, in Amerika tarwe voor de regeering te laten laden. Hierdoor wordt echter alleen de toekomstige aanvoer bemoeilijkt, doch niet het bestaande gebrek verkleerd. Hetzelfde geldt van de vaart om Schotland. Toen het communiqué verscheen, waren de „Tambora“ en de „Prins der Nederlanden“, beide onderweg van Indië, de enige schepen, die den Noordelijken weg hadden gekozen: pas veel later hebben enkele booten der „Holland“ — Amerika-lijen de thuis-reis om Schotland volbracht.

Indiese brieven.

Naar aanleiding van een Rare Intrede, de aankondiging van 't Vrije Woord (Tribune no. 19 ad. 11 Dec. 1915) de volgende opmerkingen:

Op 't Decentralisatiecongres, waarover ik indertijd een verslag leverde, vroeg Coser 't kiesrecht voor de Inlanders, die schrijven en lezen konden. Daarmee waren prakties 95% der Inlanders uitgesloten. Ik beweerde niet, dat dit de eis der I. S. D. V. was, al zou er voor die bewering enige grond hebben bestaan, daar C. 't standpunt der soc-dem. zou uitzetellen. (Ik gebruik 't verslag uit de I.C.C.) Ierecht kon Baars opmerken, dat de I. S. D. V. zich omtrent die kwestie niet had uitgesproken: de I. S. D. V. heeft nog geen enkel geformuleerd programma.

„Dat ik de I. S. D. V. dat verweet en dat de Red. dat ook laterdeed, was zoo verkeerd niet, want lees, wat er verder gebeurde.

De I. S. D. V. had dus geen enkele kiesrecht geformuleerd. Toch doet de heer Westerveld, lid van de Raad in Semarang en redacteur van 't V. W. in dien Raad, namens de I. S. D. V. en Insulindegroep, 't voorstel, dat Coser op 't Deckongres stelde. In hoeverre daarbij de steun en medewerking heeft van 't S. B. is mij niet bekend.

Sneevliet schijnt 't er niet mee eens te zijn. Die bleek bekeerd te zijn: tenminste hij stelde op een openbare vergadering mede naar aanleiding van onze kritiek de volle eis: Algemeen kiesrecht.

2e. De neutraliteit tegenover de Hollandse partijen. De bedoeling is natuurlijk niets anders dan wat de S. D. P. ook vroeg van de buitenlandse S. D. partijen ten opzichte van haar. Ik voel natuurlijk, dat ge zult zeggen: ja, maar dat was voor den oorlog. Zeker, en ge hebt 't daarin gelijk. Ik zag 't ook lever anders. Maar 't betekent gemaasins, dat wij tegenover 't Imperialisme neutraal zouden staan.

V. S. wees er vroeger ons op, dat men hier te veel vertrouwen schenkt in de kamerfraksie der arbeiderspartij. Dat komt natuurlijk, doordat de kamerfraksie beschouwd wordt als de spreekuis, waardoor bepaalde missanden in 't parlement ter sprake gebracht kunnen worden.

De grote kwestie is nou maar, de Indiers 't vertrouwen te onnemen, dat zij in hun grote strijd tegen 't Imperialisme ook steun zou hebben van de A. P. En dat zal niet zolang duren. Je zult natuurlijk wel gemerkt hebben, dat de I. S. D. V. een zeer gemengd gezelschap is, vogels van diverse pluimage herbergt. Ik heb echter geneemd me ook te moeten aansluiten, ten de I. S. D. V. besluit uitspraak, geen Indiese afdeling van de S. D. A. P. te willen zijn, maar een zelfstandige soc-dem. organisatie.

Onder den laatsten regel tekende hij: „JAVERT.

„Inspecteur te klasse.

„In den wachtpost van het Chateletplein, 7 Juni 1832, omstreeks één uur 's morgens.

„Javert droogde de verschijnt op het papier, dat hij als een brief dichtvouwde, verzogde het en schreef op het adres: „Nota voor de administratie“. Het liet op de tafel liggen en verliet den wachtpost. De getraliede glazendeur viel achter hem dicht.

Hij ging toen weder dwars over het Chateletplein, naar de kade en kwam met automatische juistheid op hetzelfde punt terug, hetwelk hij een kwartieruurs vroeger verlieten had; hij stond er weder in dezelfde houding, op denzelfden vloersteen der borstwering. Het scheen, alsof hij dien niet verlaten had. Het was nu volkomen donker. Het was dat zwarte oogenblik, hetwelk op middernacht volgt. Een zoldering van wolken verborg de sterren. De hemel was slechts een akelige, dichte massa. In de huizen der oude stad was geen licht te zien; niemand ging voorbij; al wat men van de straten en kaden kon zien, Notre-Dame en de torens van het Paleis van Justitie geleken nachtelijke gedaanten. Een straatlantaarn wierp een rood schijnsel op den rand der kade. De schaduwbelden van de bruggen hadden in de duisternis een wanstalg voorkomen. De regen had de rivier doen swollen. De plek, waar Javert op de borstwering

Raak. In Djocja werd een vergadering gehouden voor Inlanders, waarin een inlandse prius zou spreken over de pest, die ook Djocja dreigt binnen te komen, en de middelen ter bestrijding. Ook de resident was aanwezig. Bij 't debat merkte een Inlands school-opziener op, dat als men de vuilheid in de kampongs wil bestrijden, men dan ook moet beginnen daar vuiliskarren heen te zenden en niet alleen in de Europese wijken. Dat was dus een verwijt aan 't binneland. Bestuur.

DE OORLOG.
Algemeen Overzicht.

De nieuwe immigratie-wet. De Ver. Staten en Mexico;

Men schrijft ons uit New-York, dato 4 April:

Het zal misschien eenige verwondering hebben gewekt, dat de Vereenigde Staten zoo lang hebben geajmd ten opzichte van Mexico, waar toch de imperialistische belangen in het algemeen en die van machtige financiële groepen in 't bijzonder een interventie schenen te eischen. (Men vergelijke hetgeen wij nog onlangs over de expeditie ter bestrijding van Mexicaansche bandieten schreven. Red. Tribune). Het volgende zal dit duidelijker maken.

Voor een deel is de reden zeker gelegen in den toestand in Europa, omdat men zich hier niet nog machieozier wil maken met het oog op alle gebeurlijken, waartegenover staat, dat Amerika nu geen last zou hebben van rechtstreekse bemoeiingen van Europa. Er is echter een meer directe reden, en dat is de militaire onmacht voor een oorlog met Mexico.

De totale sterkte van het leger van de Vereenigde Staten is honderdduizend man, doch daarvan is een groot gedeelte noodig in de Philippijnen, Panama, Hawaii, Porto Rico en Alaska, zoodat na afreuk van kust-artillerie etc., slechts 34.500 man beschikbaar is voor de eigenlijke Vereenigde Staten, welke nu bijna geheel worden gebezigd voor de expeditie in Mexico. Dit is nauwelijks genoeg voor de z.g. stratexpeditie, waarvan reeds wordt bericht, dat er niet voldoende soldaten zijn om de verbindingslijn te bewaken. Wel heeft men in allerijf een wet door het Congres laten aannemen, waardoor het leger met 20000 man wordt versterkt, maar het is nog niet eens zoo eenvoudig deze bijeen te krijgen. Na een maand zwoegen waren er welgekend een vierduizend man aangenomen, niettegenstaande aan allerlei advertenties en reclame ruim 200 gulden per slachtoffer wordt uitgegeven, zoodat de wervingscampagne voor 25000 man op niet minder dan vijf milioen wordt geschat, en de duur op niet minder dan negen maanden. Als Mexico zich dan ook ernstig tegenwerde, werd het geheele leger van de Vereenigde Staten gemakkelij vernietigd.

Wel zijn er nog 129.000 man ongerwacht, verdeeld over de verschillende Staten, doch deze hebben niet veel te betekenen. Het is een soort vrijwillige schutterij, die niet doen aan gezellig samenzijn, dan aan ernstige oefeningen en die wel een zekere beruchtheid hebben gekregen in het optreden tegen weerloze stakers, maar die men wijselij maar niet eens gebruikt om de grens te bewaken.

Het is dan ook wel tekenend voor de nie's ontziende methodes van het Financiële Kapitaal, dat dit, hoewel natuurlijke volkomen bekend met deze leiten, toch drijt naar een oorlog met Mexico. Het weet, dat het leger alsdan zou worden vernietigd en dat er allicht een tweetal jaren zouden verloop, voordat een voldoende macht kon worden georgaaneerd om met succes op te treden en tot wordt geen middel onbepreëd ge laien om het daarteen te drijven. Maar dan zou ook het militarisme in de Vereenigde Staten voor goed zijn bevestigd en het nationalisme de geheele bevolking

hebben aangetast. Het grootkapitaal schrijkt nu eenmaal voor geen offere terug om zijn keel berekende plannen ten uitvoer te brengen. In dit opzicht is hier, voor Europa, dat ook een onbeperkte overheersching van het grootkapitaal tegemoet gaat, zeker veel te leeren. De veldtocht van de geldmannen en groot-industrieelen in Mexico gaat alle verbeelding te boven. Het is natuurlijk ook in Holland bekend, dat de z.g. »bandiet Villa« door New-Yorkische geldmannen wordt bepaald en dat de inval in de Vereenigde Staten een van de pogingen was, om inwending uit te lokken. Het is echter merkwaardig, hoe dit zelfs openlijk door de bourgeoisie pers wordt erkend, terwijl deze zelfde pers tegelijkertijd tuschenkomst van de Vereenigde Staten in Mexico onvermijdelijx neemt.

Nog kwaadaardiger was de pers, nadat de strat-expeditie was begonnen. De meest leugenachtige geruchten werden dagelijks en bijna ieder uur in extra uitgaven verspreid, omtrent steun door de Mexicanen aan »Villa« gegeven, over verraad van »Carranza«, de door de Vereenigde Staten erkende leider der Mexicanen. In de grensplaatsen was een heel leger betaalde agenten van groote maatschappijen en kranten aan het werk, om onrust te stoken en leugenberichten te seinen.

Dit nam zoodanige verhoudingen aan; dat de President, die bij een oorlog en de daarop zeker te volgen mislukking, zijn herkiezing ernstig in gevaar zag, een officieele proclamatie uitvaardigde. Daarin wordt openlijk gewaarschuwd tegen de personen, die werkzaam zijn aan de grenzen voor het verspreiden van valsche geruchten, en met het doel oorlog uit te lokken, »in het belang van Amerikaanse eigenaars van Mexicaansche bezittingen«, zoodaals het officieel wordt uitgedrukt.

Dit is zeker een merkwaardig document, en de angst voor de gevolgen van de krachten, die de regeering zelf heeft helpen ontketen, moet wel groot zijn; voordat in een officieel stuk wordt gezegd: »De bevolking van de Vereenigde Staten moet de duistere en gewetenlooze invloeden doorzien, die aan het werk zijn en moet ervoor oppassen geen enkel bericht te gelooven, dat van de grenzen komt.«

Zoodaals al opgemerkt, kan de aanwezig van vrijwilligers in de verste verte niet voorzien in de behoefte. Men heeft zich dan ook reeds geworpen op militariserende van de scholen en de een of andere vorm van dienstplicht is nog slechts een kwestie van betrekkelij korten tijd. Een oorlog lav. met Mexico, zou deze oplossing bespeëdigen.

Het behoeft wel nauwelijks betoog, dat onder de socialisten hier, een niet onbelangrijck deel bere'd is onder het motto »Volksleger« de kapitalisten in hun pogingen te steunen.

Ten slotte nog een enkel cijfer om de vinnige en kostbare actie van de geldwolven beter te doen begrijpen. Amerikaanse kapitalisten hebben in Mexico voor twee en een half miljard gulden »aan waarden«, die vóór de revolutie aldaar ongeveer 250 milioen gulden rent per jaar afwierpen en nu grootendeels, terwijl bovendien nog tal van nieuwe ondernemingen zouden zijn te openen, renteloos blijven. Dat schreeuwt om wraak!

al en legde hem óp den kant der kade. Een oogenblik later verscheen een hooge, donkere gestalte, welke een voorbijganger in de verte voor een g... verschijning had kunnen houden, op de borstwering, boog zich over de Seine, richtte zich weder op en stortte recht in de duisternis naar. Er ontstond een dof geklots, en slechts de duisternis kende het geheim van dien doodsdrijf dezer donkere, in het water verdwenen gestalte.

Vrijde Boek. — Kleinzoan en Grootvader. I. Nieuw bezoek aan den boom met den zinkpleister.

Benigen tijd na de gebeurtenissen, die wij verbaald hebben, werd onze vriend Boulatruelle levendig getroffen. Boulatruelle is die gewerker van Montfermeil, welken me reeds in de donkere gedeelten van dit boek even gezien heeft. Boulatruelle was, men herinnert 't zich zich maschen, een man, die zich me allerlei verwarde en uiteenloopende zaken bezield. Hij sloeg steenen tot puin en benadeelde reizigers op den grooten weg. Hij was gewerker en dief, en werd door een droom beheerscht; hij geloofde zeker, dat er schatten in het bosch Montfermeil waren begraven. Hij hoopte eenmaal aan den voet van een boom geld in den grond te zullen vinden; in afwachting hiervan vergenoogde hij zich, het in de zakke der voorbijgangers te zoeken.

Word vervolg.

Duurte.

Posthuma's Graan-politiek.

Ons dagelijck brood.

Onder de rubriek „Ingezonden“ van „het Volk“ van 4 dec. j.l. vinden wij het volgende artikel geschreven door A. Millebregt, den bekenden bestuurder van den modernen bakkersgezellenbond.

„Nu wij een week het genoegen hebben gesmaakt regeeringsbruin te moeten eten, — nu honderdduizenden hebben verwacht dit dagelijck brood en het zullen blijven verwachten tot den laatste dag, omdat het geen menschenvoedsel is, — nu wordt het toch indruzelachtig tegen den regeeringsmaatregel krachtig te gaan verzetten. Eén week is in dit geval 6 dagen te veel en het lijkt ons noodzakelijck dat het regeerings-gebruin, voorgeschreven bij recept van 2 April 1916, niet meer worde versuukt.

„Wij worden in ernstige mate dupe van een opruiming, — arbeiders die op brood en aardappelen moeten leven, maar voor wien brood het hoofdvoedsel is, houden het geen twee weken meer uit. Het is geen brood, maar het is een klonpige steld d'eg wat ons dagelijck wordt geleverd — zonder dat één bakker eenig verwijt is te maken.

„Zulke rouweel nog langer te blijven gebruiken brengt bovendien gevaaren mede, die niet denkbeëdig zijn. Een dier lust het niet, maar menschen moeten het eten... omdat er niet anders is. En dat allen, doordat ontekwamen en onkundigen den aankoop, de aanvoer en de distributie van graan in handen hebben. Voor milioenen gulden graan is bedorven doordat het niet de behoudende onderging waarmes de kwaliteit duurzaam wordt behouden.

„Vele maanden lang lagen in de Rotterdamse havens lichters met regeerings-tarwe te verstikken en te kiesen, — de bahnen gingen uit de lussen groeien, — de wanden der schepen trokken krom van de warmte en de uitzetting der lading — een drijvende stoomspuit bleef in de nabijheid om, voor het geval door de broeijing de vlammen uit zouden slaan het Maaswater er in groote massa's te kunnen ophoepen... Nu de tijd aanbrak dat de natuur ook het hare zou gaan bijdragen, moesten op eens, althans in den kortst mogelijck tijd, de lichters worden... weg gehakt — de hete, klopakte massanoest met behulp van een slang op de waterlet-

FEUILLETON

DE ELLENDIGEN

door VICTOR HUGO.

45) Javert verliet de borstwering en ging met opgeheven hoofd en vasten tred naar den wachtpost, dien een leunarm aan een der hoeken van het Chateletplein aanwies.

Daar gekomen, zag hij door de vensterruit een stadsgerant en trad binnen. — Enkel aan het openen der deur van een wachthuis kennen de politiemannen elkander. Javert noemde zijn naam, toonde zijn kaart aan den sergeant en zette zich aan de tafel, waarop een kaars brandde. Op de tafel was een pen, een looden inktkoker en papier voor het geval van mogelijck proces-verbaal en de aanwijzingen voor de nachtpatrouilles.

Deze tafel, waarbij steeds een maten stoel behoort, is een oude instelling en bevindt zich op alle politieposten. Tevens zijn ze noodwendig versierd met een zandbakje en een karionnen doosje met roode ovals, welke den laagsten trap vormen van den officieelen stijl. Daarmee begint de staatsierkunde. Javert nam pen en papier en schreef 't volgende: „Eenige opmerkingen ten nutte vanden dienst.

Voorerst: Ik verzoek, mijneer den prelet het volgende te overwegen.

Ten tweede: De gevangenen, die van de instructie komen, trekken hun schoenen uit en blijven met bloote voeten op de steenen staan, terwijl zij gevestigd worden. Verscheidenen hoesten, wanneer zij in de gevangenis terugkomen. Dit veroorzaakt kosten voor de ziekenzalen.

Ten derde: De opsporing is goed met agenten op bepaalde afstanden geplaatst, maar in gewichtige omstandigheden moeten tenminste twee agenten elkander niet uit het oog verliezen, opdat, zoo in eenig geval een agent in dien dienst verlauwde, de andere hem kunne bewaken en vervangen.

Ten vierde: Men kan zich niet verklaeren, waarom het bijzondere reglement der gevangenis den gevangenen een stoel verbiedt, zelfs zoo hij dien wil betalen.

Ten vijfde: De gevangenen, biffers genoemd, die de andere gevangenen in de spreekkamer reegen, laten zich voor het duidelijck roepen van den naam door den gevangene twee sous betalen. Dit is diefstal.

Ten zesde: Het is een feit, dat men dagelijks de geldmannen en de plaats van de prefectuur de rechterlijke verhooren der beschuldigen hoort verhalen. Een genard, die een geveidjke persoon moest zijn, te hooren verhalen, wat hij in de kamer van den rechter van instructie heeft gehoord, is een ernstige onordelijckheid. Javert schreef deze regels zeer bedoord en correct, verzet geen komma of punt, terwijl het oogje onder zijn pen kraste.

DE OORLOG.

Wilson's antwoord op de Duitse nota. - De worsteling om Verdun. - Eupatoria gebombardeerd.

Laatste Oorlogsnieuws.
Het Duitse legerbericht meldt: Van het Oostelijk en Balkan-oorlogsterrein valt niets te vernemen.

Het Oostenrijks legerbericht meldt, dat op geen der oorlogsterreinen iets bijzonders is gebeurd.

Lloyds seint volgens een Reuter-telegram uit Londen: de „Cymric" is gekonken. Draakloos wordt melding gemaakt van het Nederlandse stoomschip „Grosius", dat de geheele bemanning is gered.

Twee vliegers wierpen bommen op Port-Said.

Generaal Liman von Sanders zal de verdigding van Smyrna regelen.

Asquith deelde mede, dat in Ierland bij troepen de politie 124 man zijn gedood, 888 gewond en 9 vermist.

Een voorstel der soc. dem. Rijksdagleden tot schorsing van het proces tegen Liebknecht en tot onmiddellijke invrijheidstelling is naar de groote commissie verwezen.

Wilson deed een beroep op de troepen in Texas, Arizona en Nieuw-Mexico om de grenzen te bewaken.

Wilson's antwoord.

Het antwoord, door de Ver. Staten aan Duitsland gezonden, is nu bekend. Het luidt als volgt: „De nota van de Duitse regering van 4 Mei is door de regering zorgvuldig overwogen. In het bijzonder is er kennis van genomen, dat zij toont hoe het doel van de ketzellijke regering is om in de toekomst al het mogelijke te doen om de oorlogsoorlogsoorlog de oorlog duurt tot de strijkrachten van de oorlogvoerenden te beperken en dat de keizerlijke regering heeft besloten aan al haar commandanten ter zee de beperkingen op te leggen, die voortvloeien uit de bepalingen van het volkenrecht, waarop de regering van de Ver. Staten heeft aangedrongen al de maanden sedert de keizerlijke regering op 4 Februari 1915 haar duitse bootpolitiek aankondigde, die nu gelukkig is opgeheven.

De worsteling om Verdun.

Het eenige oorlogsterrein, waar aandelend wordt gevochten is nog altijd de ongelukkige streek van Verdun. Hoe het daar thans weer toegaat vernemen wij uit 't Fransche communiqué van gisteren. De strijd werd in den nacht van 7 Mei met groote verbittering aan weerszijden voortgezet. Op 8 Mei herhaalden de Duitschers vele malen den aanval op hoogte 304. Gedecimeerd door Fransch kruisvuur bleven de Pommerse regimenten gedurende eenige uren hun stormloop volhouden, zonder reuking te houden met de verliezen; maar al hun pogingen, hoe verwoed de aanvallen ook waren, vermochten niet de weerstand van de Fransche troepen te breken. Kortom tijd later slaagden de Fransen er in met een razende tegenaanval de Duitschers te verjagen uit het ravijn, hetwelk de „Mort-Homme" scheidt van hoogte 304, waarin zij gisteren hadden weten door te dringen en een verbindingsloopgraaf te bezetten.

Op 8 Mei antwoordde de vijand hierop met een nieuwe poging tot omvanging; dit keer werd de aanval niet gedaan aan de oostzijde van hoogte 304 naar den „Mort-Homme", maar ten Westen daarvan in de richting van hoogte 87. De aanval mislukte totaal.

Ten oosten van de Maas heroverden de Fransche troepen in twee hevige nachtelijke tegenaanvallen de gedeelten eener vooruitgeschoven loopgraaf ten zuiden van het Handromontbosch, welke de Duitschers hadden bezet ter koste van zware offers.

De toestand op beide oevers van de Maas is thans weer zooals deze was vóór de laatste hervalling van het geweldige Duitse offensief.

Eupatoria gebombardeerd.

Volgens Russische berichten beschoot de „Breslau" de badplaats Eupatoria in de Krim van een afstand van zes en een halven K.M., nadat het schip de Russische vlag had geheschen. De aangerichte schade is zeer gering. Er vielen geen slachtoffers.

De „Arbeiterzeitung" en de duitse bootpolitiek.

Het commentaar, door de Wensche „Arbeiterzeitung" op de Duitse antwoordnota gepubliceerd, trekt naar uit Genève wordt bericht, zeer de aandacht, ook omdat het in zijn geheel door den censor is toegelaten. Het blad vindt het beslissend gewicht van het Duitse antwoord in de omstandigheid dat Duitsland zonder voorbehoud toegaat aan het Amerikaanse verlangen, zonder eenige waargang, dat Amerika bij Engeland zal aandringen op een wijziging van den economischen oorlog. Hierdoor zal Duitsland een belangrijk moreel voordeel behalen, daar president Wilson dan op volkomen zuiveren grondslag een ernstig woord tot Engeland zal kunnen richten. De „Arbeiterzeitung" blijkt verder het optreden van Duitsland ter zee volstrekt niet goed te keuren en wijst er op, dat de duitse bootpolitiek, oehoeen zij betrekkelijk weinig slachtoffers maakt, een veel schrikwekkender indruk teweegbrengt dan het geleidelijke uithongeringproces dat Engeland op zijn vijanden oepast.

Nederland en de Oorlog.

Dubbele straf voor hetzelfde feit.

Dezer dagen heeft de opperbevelhebber der gemobiliseerden weer eens vergast op een nieuwe legerorder, waarbij den militairen die gedurende de Paaschdagen op de appés ontbroken hebben, nog eens opnieuw straf opgelegd wordt, hoewel zij door hun commandanten reeds gestraft zijn, vaak met de ergste straffen, zooals cachot of provoot.

Hij gooit er nog een extra schepje op. Zie hier.

1e. Voortdurend blijven in of bij de kazernes, kantonnementen of forten, zooda zij steeds de vaak te blazen appels kunnen hooren, waarbij ze zich moeten melden, dus zooveel als doorlopende kwartierarrest;

2e. Iederen dag één uur strafexercoeren na afluop van den dienst;

3e. Inhouding van alle extra verlof van die hun door den minister van Oorlog verleend zijn;

4e. Bij eventueel herstel der periodieke verloven, zal aan dezen tot nadere order van den Opperbevelhebber geen verlof worden verleend.

Zou het ook tijd worden, dat de militairen zelf met alle kracht den eisch: demobilisatie, stouwen!

De „Toekomst"-kwestie.

Na lang gedoege over en weer heeft prof. v. Hamel van de „Amsterdammer" eindelijk de bewuste compromitteerende brieven uit het bureau van de Toekomst gepubliceerd. Ons kan het gekibbel en gekonkel van pro-Duitse en pro-Engelsche imperialisten betrekkelijk weinig schelen. Als voorbeeld hoe het nationale entousiasme der Holland-Duitschers rechtstreeks komt uit de Duitse schakel is het als tegenhanger van de Holdert-affaire wel typisch.

Zijn drie brieven, die naar de heer van Hamel meent te kunnen verzoeken, door prof. J. G. Steeswijk, redacteur van De Toekomst, gericht zijn tot de Regieringsrat Gersienhauer, Politische Afdeling des General-Gouvernements te Brussel.

In den eerste brief wordt steun gevraagd van de Duitse overheid bij de uitgave eener Duitse vertaling van 't oorlogsdagboek van dr. Domela Nieuwenhuis Nygaard tot Gent en voorts gevraagd van een andere uitgave, een brochure N. d. d. d. d. in Frankrijk van kaptein dr. Witte. De tweede brief handelt over dezelfde uitgave, over den te geven steun - bestaande in afsneming van 3000 exemplaren à 35 cents van 't „Kriegstagebuch."

In den derden brief wordt gevraagd om aanbeveling van iemand die De Toekomst in Brussel zou kunnen verspreiden - maar „vooral geen officieele, openlijke aanbevelingen."

Aan het slot zegt prof. van Hamel, dat soortgelijke correspondentie ware aan te toonen over 't ontvangen „na officieuse besprekingen, van uit Berlijn, van lijsten der adressen in Nederlandsch India, aan welke nummers van De Toekomst gezonden moeten worden.

Nog maar oorlogsbrood slikken.

De minister van Landbouw, Nijverheid en Handel heeft verklaard geen vaste toezegging te kunnen doen omtrent de opheffing van het verbod van het bakken van brood van gebuild meel.

Mails in beslag genomen.

De mails van de stoomschepen „Erisia", „J. P. Coen" en „Goentoer" zijn te Falmouth in beslag genomen.

Duurte-conferentie van de S. D. A. P. en N. V. V.

„Het Volk" zegt in een korte nabetrachting, de conferentie te beschouwen als een begin van een versterkte actie van de moderne arbeidersbeweging tot herstel van de economische weerbaarheid van de massa. Want, aldus „Het Volk", voor de handhaving van neutraliteit en onafhankelijkheid is instandhouding van de economische weerbaarheid even noodig als instandhouding der militaire weerbaarheid.

De actie zal geweldig worden aangepakt - er zullen vergaderingen worden gehouden (waar Schaper en soortgenooten dan weer minister Posthumus zullen komen schoonwassen) en waar men de arbeiders zal bezweren, dat er toch heensch niks anders opzit dan honger te blijven lijden in tevredenheid, en vervolgens zal men de gemeenteraden gaan wakker schudden (de regering is men dus nu al vast van plan te blijven sparen). Onmogelijke eischen stellen, dat doet een praktische partij als de S. D. A. P., die, zooals Vliegen bij de opening zojuist opmerkte „vrij is van allerlei idealen", natuurlijk niet aan mee. We zullen eens afwachten wat het wordt. Hopelijk heel veel, waarschijnlijk heel weinig.

Internationaal-Verstandhouding

In het op 1 Mei gehouden Kongres der Fransche vakverenigingen, werd een voorstel-Bourderon tot het onmiddellijk weer opennem der internationale verstandhouding, met 24 tegen 45 stemmen verworpen. Men kan hieruit de conclusie trekken, dat meer dan een derde van de georganiseerde arbeiders in Frankrijk, ook in de huidige omstandigheden, dus ondanks de bezetting der noordelijke provincien, den internationaal-gevoerden strijd tegen den vijand in "eigen land" wil.

Uit de Gruwelkamer

Mil. Geneeskundigen Dienst.

Onder dezen titel gaf „De Telegraaf" van Maandag hier een uitvoerig en merkwaardig relaas van de wijze, waarop in dienst met de gezondheid der inflicien wordt omgesprongen. Gebrek aan plaatsruimte weerhield ons het in zijn geheel op te nemen. Wij zullen echter het voornameste er uit weergeven.

Het blad vertelt dan, hoe een thans afgekeurd militien, wiens naam het voorloopig niet mag noemen, die sinds jaren T.B.C. patiënt was, door een regelmatig gezonde levenswijze en een geschikte, door een dokter voorgeschreven, voeding een uitbreken van zijn ziekte had weten te voorkomen. Hij werd bij de keuring „dus" geschikt bevonden.

Zijn eerste verblijf in de „kazerne", een tochtige, vochtige schuur in Gouda, waar hij gelegerd was op wat los stroo, en de zware soldatenpot moest eten, had voor zijn gezondheid ook welkdra fatale gevolgen. Hij gaf bloed op en werd, na eerst een dag of drie in die schuur „verpleegd" te zijn, volledig gepakt en gezakt naar het militaire hospitaal te Utrecht gestuurd. Van toen af begon het pas goed. Daar de persoon in kwestie zich zijn kwaal niet wilde bekennen en graag dienst wilde doen, werd het gedurende negen maanden een steeds optevolgende reeks van te zware dienst, uitvallen, opgenomen worden in het hospitaal, voor de keuring komen, goedgekeurd worden, weer dienst doen, weer uitvallen, weer bloed opgeven, enz. Schandelijk was o.a. de behandeling van zijn tuberculosen grooten teen, waarvan zonder eenige verdooping op een goeden dag de nagel werd afgerukt. Ten slotte is men er toch toe overgegaan om hem geen zwaren dienst meer te laten doen, maar hem zoo'n beetje in de kazerne te laten rondloopen met een ander „nut" dan de groote kans een zijner kameraden, waarmee hij slipt en at te bemesten. Na nog eens gekeurd te zijn, werd hij, terwijl hij reeds weken lang op den uitslag van dit onderzoek wachtte, bij zijn ouders in Elst verloofend, zoo zwaar ziek, dat zijn familie weigerde hem naar zijn compagnie te laten verrekken, ook niet nadat daartoe bevel was gekomen. Nadat er gedroigd was, hooge autoriteiten in de zaak te zullen mengen, heeft men toen van het plan, hem op een open brancard naar Arnhem te vervoeren, afgezien.

Een militaire dokter kwam hem bezoeken en den volgenden dag kreeg hij het bericht, definitief afgekeurd te zijn. Gevolg van deze zorgvuldige behandeling vertoef hij thans in een gasthuis te Nijmegen.

Een ander, mischien

Uit de Vakbeweging.

Duurte-actie Spoor- en Tramwegpersoneel.

Door het Hoofdbestuur der Nederl. Ver. van Spoor- en Tramwegpersoneel is besloten, zoo mogelijk in samenwerking met andere bonden uit het bedrijf, voor het geheel Spoor- en Tramwegpersoneel een openbare vergadering met demonstratief karakter te beleggen, om aan te dringen op krachtiger maatregelen van de zijde van Directie en regeering ten behoeve van het personeel inzake de duurte.

De besturen van alle vereenigingen onder het Spoor- en Tramwegpersoneel zijn in verband hiermede uitgeooid, zich te doen vertegenwoordigen op een bijeenkomst te Amsterdam op 19 Mei, ter bespreking van hetgeen in deze gedaan moet worden.

Grondwerkers-actie.

De staking bij de firma Nederloft is opgelost. Een der firmanten heeft toegezegd, geen gebruik te zullen maken van het put- en keelbazen-atel. Evenwel meenen wij de grondwerkers buiten Amsterdam te moeten waarschuwen niet voor genoemde firma naar Amsterdam te komen. Wij hebben nl. opgemerkt, dat deze patroon steelsnatig menschen van buiten in Amsterdam wil halen, om zoodoende de grondwerkers uit Amsterdam en onliggende plaatsen te weren. Men zij dus gewaarschuwd en kom niet naar Amsterdam.

Ook is opgelost de staking bij de firma Riemsdijk. Door deze firma is ons toegezegd, dat er niet minder zal betaald worden dan 35 cent per uur, terwijl de bruto houding van den uitvoerder ook wel zal verbeterd zijn, nu de arbeiders eens hebben laten zien, dat ze als mensch behandeld willen worden. Beide stakingen zijn dus met een overwinning geëindigd.

Het ontsiet in de bouwvakken.

Men schrijft ons uit Arnhem: Naar aanleiding van de droigende uitsluiting hielden de zee-samenwerkende organisaties Vrijdagavond een openbare vergadering in de groote zaal van „Must-Sagrum".

Een bericht in de plaatselijke pers, waarin gezegd wordt, dat tijdens den duur der onderhandelingen de uitsluiting zal worden verdaagd, scheen ons toe de oorzaak te zijn, dat de geestdriftige stemming, die we de jongste dagen onder de bouwvakarbeiders waarnaamen, eenigermate was geluud.

Bchter, zeer tot ons genoegen, bleek dit bericht een verkeerdin indruk te hebben gevestigd en staan de werklieden sterker dan ooit te voren.

De voorzitter sprak zijn verheugenis uit over de uitstekende opkomst, waarna allereerst het woord werd gevoerd door G. Kapteijn, secr. v. d. Alg. Ned. Timmerliedenbond.

Spr. geeft een breede uiteenzetting van het verloop dezer staking, er op wijzend, dat de loonactie zich heeft ontwikkeld op eens wijze, die zelfs de stoutste verwachtingen overtrof.

Nadat reeds 7 jaren lang aan het partronaat verzoeken waren gericht, waarin met overstepeld feitencmateriaal werd aangevoerd, dat de toestand te Arnhem alledreuevendst was, heeft de verbittering onder de arbeiders thans vrijwel haar hoogtepunt bereikt en wordt de groote noodzakelijkheid van lotsverbetering allerweg gevoeld.

Een publiek schandaal is het, getuigt Kapteijn, onder loud applaus, dat de werkgevers het dreigement durven te uiten, groepen van werklieden uit te sluiten, die met de slakenden in geen direct verband staan.

Hoewel de onderhandelingen gaande zijn, blijft het spook van de uitsluiting nog even dreigend; echter de werklieden zullen deze rustig afwachten.

De tweede spreker, B. Lansink Jr., secr. Land. fed. van Bouwvakarb., den gang van zaken in deze kwestie nauwkeurig beschouwende, wijst er op, dat we deze ontmoeten bij vele werkgevers in onderscheiden bedrijven. De samenerspreken van terrorisme, wanneer wij aansporen tot organisatie; terrorisme echter is, wat de werkgevers thans in toepassing trachten te brengen. Wij aanvaardden dien strijd, omdat wij weten, dat hij leidt tot verheffing van de arbeidende klasse. De soherpste uiting van verzet tusschen kapitaal en arbeid openbaart zich hier te Arnhem. Op de meest ietendende, de meest harde wijze trachten de werkgevers de organisatie van den arbeid den kop in te drukken. Met volle overtuiging durft spr. te zeggen, dat dit spel hun niet zal gelukken. De ontwikkeling van den strijd maakte onderhandeling van de zijde der werkgevers reeds noodzakelijk; dit reeds beteekent ten deele een overwinning.

Verwijzende naar den strijd in andere bedrijven, herinnert spr. o.a. aan de visschers in Katwijk a/Zee, de strook waarvan Heyermans in zijn „Op Hoop van Zegen" zegt: „De visch wordt duur betaald". Een eerste poging tot organisatie werd onder den draag van de werkgevers hier vrijdeld. Memoreerende den strijd in het natuige Leeuwen, in de metalindustrie, waar de arbeiders na enige maanden van strijd, nog onverwrikbaar vast staan, besluit spr. met een krachtigen oproep tot organisatie. Versterkt uwe organisaties zoo, dat als het enig juiste antwoord de werkgevers in hun stormloop te plletter loopen tegen den muur der solidariteit.

De derde spreker, J. W. v. Achterberg, voors. v. d. Centr. Bond van Bouwvakarbeiders, begint met te zeggen dat de voortdurende wrijving tusschen werkgevers en werkmensen ten slotte op een botsing moest uitloopen. Het sterkt in dit conflict trol spr. echter, de motiveering van dat besluit.

Spr. geeft hierna een uiteenzetting van de ontwerp-regeling; aansloaneende, dat deze in vershollende kleinere plaaten beduidend hooger is.

Nader besprekende het communiqué in de bladen, duidt spr. aan, dat hierin schuift een bewijs van onze kracht. Ook deze spr. houdt een krachtig ploudoer voor versterking der organisatie.

A. W. Jensch, bestuurder van den Schildersgezellenbond, sprak als gaat een slotwoord, er aan herinnerende, dat de schilders op dit moment in het conflict ook nog als gast beschouwd worden; echter staan zij geroed, indien de uitsluiting daar is, den strijd te doorvoeren. Met een woord van dank aan de sprekers voor hun meermalen door applaus onderbroken redevoeringen, sloot de voorzitter de vergadering.

Iets over onze Demonstratie

Wanneer ik daar iets over schrijven ga, dan is dat niet om de een of andere leiding te bekritisseren, maar juist om te trachten kritiek achterwege te doen blijven. Het moet gezegd worden, demonstraties leiden is een moeilijk werk. Doch er kan veel aan tegemoet gekomen, indien ieder ernstig medewerkt, met de leiding, die van te voren op de vergadering haar plannen moet bekend maken. Dit mag in geen geval vergeeten worden. De voorzitter dient in de eerste plaats de menschen te verzoeken zooveel mogelijk achter het Comité of zoo men het noemen wil te blijven, daarbij tot rechts houden op de wegen aan te spreken en heest vier aan vier te loopen. Geracht moet worden een flinken kop aan de stoet te forméeren, van een twintig man ongeveer, menschen waarop men rekenen kan, die niet moedwillig releties uitlokken, maar die ook niet voor den eersten den besten agent van politie op den loop gaan, die van stand houden weten. Een der hoofdtoren is echter de route vaststellen, chudelijk bekend maken, en je dan niet door de politie laten leiden, maar ook niet door een paar enkelen, die het in hun hoofd krijgen schreeuvende een anderen weg aan te geven, en juist daarvoor de demonstratie een wanordelijk verloop geven. Men schijnt in Amsterdam een bijzondere voorlieide voor de Kalverstraat te hebben, een straat welke in alle opzichten onpractisch is voor een demonstratie en uitmuntend is voor de politie om af te zetten en als er wat gebeurt, dan kan de stoet niet bij den kop komen. Neen, gebruikt je hersenen, neemt bij voorkeur breede straten en zet men den weg af, dan kan de beke stoet zien wat er voortvalt en handelen naar om-

standigheden. Niet schreeuwen: We moeten dien weg op of dien weg - Wij menschen willen een weg, maar we mogen toch tezamen blijven of zijt ge bang dat diegene, die zoo'n stoet regelen, ze in een afgrond voeren? We vechten toch allen voor het gemeenschappelijk doel - uiting geven aan Onzen geest van verzet. Welnu, dat doel moet gemeenschappelijk blijven, organisatorisch en eendrachtig.

Ik wil eindigen met een beroep op allen die het ernstig meenen. Weest eendrachtig, tracht voor zoo'n enkelen avond eenswillend te wezen, wantrouw niet direct degene, die trachten den boel goed van stapel te laten loopen en die u heusch niet in den val zullen leiden. En aan de beleggers van vergaderingen, zou ik willen zeggen: wilt ge demonstreeën, doet dat dan niet tusschen 11-12 uur, maar in isder geval voor tien 's avonds. Demonstreeën is geen nachtwerk, en laten we dan asjebieft door volksvijken trekken. Liever door Willenstraat, Westersstraat of Kinkerstraat dan door Kalverstraat en ik onbind liever op de Noordmarkt in de Jordaan dan op den Dam waar we als belangstellenden straatmedelijefes en middernachtzendingen krijgen en hare majesteit is er ook gewoonlijk niet. dus d'e ziel het ook niet.

H. C. ECKHARD.

Een nieuwe gewelddaad van het Duitse Partijbestuur.

Het Duitse Partijbestuur heeft opnieuw getracht, gewelddadig de revolutionaire oppositie te milkvorven. Het heeft Dr. Meyer, de eenige Vorwärtsredakteur die tot de uiterste linkerzijde behoort, eigenmachtig willen ontslaan, ofschoon het daartoe niet het geringste recht had. Meyer had zich schuldig gemaakt aan de misdaad, van in een vliegende blaasje de partijgenooten op te wekken (op te ruien zou een officier van justitie zeggen) en zegt het Partijbestuur) niet langer partijcontributies te betalen, daar deze worden gebruikt om vóór het sociaal-patriottisme enz. propaganda te maken.

Dr. Meyer heeft verklaard, zijn ontslag voor ongeldig te houden. De Vorwärtsredaktie sluit zich bij zijn protest aan.

Het woord is nu aan de arbeiders. Ook deze zaak draagt er weer toe bij, de noodzakelijke soheuring te verhaasten. Hoe eerder 't er toe komt, des te beter. De eenheid is nog slechts formeel, en een massa kracht en energie wordt verspild aan vaak persoonlijk getwist.

H. R. H.

TWEDE KAMER.

De Ouderdomswet klaar.

De brandkast buiten gear! Le behandeling van de Ouderdomswet is tot een eind gebracht, ofschoon de eindstemming nog laer zal moeten plaats vinden.

Van deze laatste discussien zijn intusschen nog een paar karakteristieke trekjes te vermijden. De Kamer heeft zich nog eens bezig gehouden met de controle op de gemeentebesturen. Wij hebben reeds gemeld, dat er speciale ambtenaren zullen worden aangesteld voor die controle, die secuur zullen moeten toezien, dat de gemeentebesturen niet te vrijgevig zullen zijn, dat geen enkele gulden meer dan strikt noodig is, aan arme ouden zal worden gegeven.

Deze controle was echter nog niet straf genoeg. De heer Koolen (P.K.) stelde voor, ook de burgemeesters mee hetzelfde toezicht te belasten. En met den steun van den vrijzinnig-democraten Tenstra werd dit amendement aangenomen. De bourgeoisie kan gerust zijn: er wordt voor haar brandkast zorgvuldige gewaakt.

In de bepalingen omtrent de controle zit nog zoo'n keingheid, die het karakter van de wet teekent. Als het gemeentebestuur een aanvraag om rente afwijst, kan de 70-jarige in beroep gaan bij Gedeputeerde Staten der provincie. Evenzoo in het omgekeerde geval, de controle-ambtenaren, indien zij meenen, dat een rente ten onrechte is toegekend.

Van de beslissing van Gedeputeerde Staten staat nader beroep open op de Koningin. Geldt het een 70-jarigen stakker, wien een rente is geweigerd, dan zal de Koningin echter alleen onderzoeken, of aan alle vormen is voldaan. De zaak zelf, de vraag of de man arm is en rente noodig heeft, mag de Koningin niet onderzoeken.

Maar als een controle-ambenaar meent, dat een rente is toegekend zonder dat daarop recht bestond, dan mag de Koningin diezelfde vraag wel onderzoeken. Als een oudje zijn rente zoekt, wordt de Kroon in haar onderzoek beperkt; maar als er op de uitkeering beklambeeld moet worden, dan mag de Koningin vrij onderzoeken!

Nadat nog met straffen van ten hoogste drie maanden hechtenis of geldboete van ten hoogste 300 gulden wordt bedreigd degene, die door bedrog een rente mocht weten te verkrijgen, kwamen de Arbeiderspartij-vertegenwoordigers nog eens een poging wagen om iets gedaan te krijgen op het stuk van leeftijdsgrenzen en bedrag der uitkeering. Haar amendementen daaronder waren, nadat de Minister zijn „samenstemmelijkheid" had uitgesproken, ingetrokken. En nu kwam Duys voorstellen, dat binnen 5 jaar deze bepalingen zouden worden herzien. Hij smeekte den Minister om een „tegenwoordige komende" houding aan te nemen. Edoch tevergeefs! De Minister was onvermurwbaar, en de Kamer verwierp het amendement, hetgeen hij te gemakkelijk kon doen, omdat Duys reeds had medegedeeld, dat de heeren, ondanks hun ernstige bezwaren - hm! - toch in enig geval vóór de wet zouden stemmen

Kongres-bespreking.

Het vroeke! Enschede.
Het is getuigend niet waar, dat onze actie niet op een manier wordt gehoord in Enschede, al is het waar, dat wij — buiten de schuld onze partijgenooten daarin, in Enschede tot heeren dynamiets komen doen en ook hier weinig is tegehoort. Doch in Almedo wordt onze zaak wel tegehoort — zij het dan ook in samenwerking met de andere rev. soc. organisaties. En, dat zal in het gewild ook wel in Enschede en Enschede hebben, ook daar is men eindelijk tot het vormen van een agitatie-comité gekomen. Zeker, we groeten niet hard, of agentic heerschaal niet hier in Enschede, d.w.z. niet in leden-tal — wel echter komt er meerdere sympathie onder de arbeiders voor ons. Er zijn er wel, die overtuigd zijn, dat wij de dynamische kracht zijn in de agitatie, dat onze actie is rev. soc. en daarom ons goed gezind rev. soc. en die daarom ons goed gezind zijn; doch het is te worden onze partij schenkt zulk een goede stap, daar schijnt zooveel mede toe te hooren, dat zij daar voorloopig nog wel niet toe komen zullen. En dit zou hoogenwaardig niks veranderen, ook al kwamen de beste propagandisten naar hier. Dit neemt evenwel niet weg, dat, zoo 't enigszins kon, iwenhede geholpen moet worden, zij 't ook op welke manier, opdat er in elk geval geregeld wordt geëbaard, enz. En ook met het oog op het dagblad 'De Tribune'. We hebben namelijk wat abbonés gehouden van 't vroegere Volksblad, doch hiervoor en voor 't uitbreiden van 't aantal abbonés is enorm veel werk te doen. Dat Wijkkoop naar hier zou komen, is een onmogelijkheid. Immers ginds is 't brandpunt der beweging is hij veel noodig daar hier. En daar komt bij, nu onze Tribune dagblad is, 't absoluut onmogelijk is. Tot slot partijgenooten, bespreek eens 'n uwe afdelingen of, en op welke manier, iwenhede met zijn basis voor onze actie, maar ook van de zwaarste slavernij geholpen kan worden. D.

Binnenland.

AMSTERDAM

Conflict Med. Scheepsbouw-Mij.

1500 man uitgesloten!

Maandagmiddag legden de jeugdige werkliden van de Nederl. Scheepsbouwmaatschappij, bij elkaar ongeveer 250, den arbeid neder. Daarop werd aan de andere werkliden gevraagd, of zij den arbeid der stakers wilden verrichten. Zij weigerden dit. Deze werkliden zijn daarop op grond van „dienstweigering“ ontslagen. Het gevolg was, dat hedenmorgen het werk aan de werf geheel stilt lag. Bij het conflict zijn, naar wij vernemen, 1500 personen betrokken.

Vervroegde loonverhooging en duurte-toeslag.

In de Raadszitting van morgen komen aan de orde de gewijzigde voorstellen inzake vervroegde periodieke loonverhoging en duurte-toeslagen voor het gemeentepersoneel.
Voreenigt de Raad zich morgen met de nieuwste voorstellen, dan zal — nevens de één of twee vervroegde periodieke verhogingen voor het personeel met f 900 tot f 1200 salaris (of f 17.25 tot f 23.25 wekkoon) — aan alle werkliden, wier loon vastgesteld bedrag niet heeft bereikt, alsnog 1 verhoging worden toegekend; moedit zij, die in November niet in aanmerking kwamen, thans ten hoogste 3 verhogingen ontvangen. De ambtenaren of beambten, wier gewone verhogingsbedrag niet meer dan f 50 bedraagt, kunnen dan nog een twee verhoging erlangen, terwijl de ambtenaren, wier gewone verhogingsbedrag f 100 bedraagt, doch wien in November maar f 75 vervroegd werd toegekend, het restant (voor zoover dit niet reeds doordat de gewone verhoging sedert heeft plaats gevonden, in ingehaald) van 1 April ll. al wordt bijgepast. De werkliden, die in November 1 verhoging kregen, wij hun loon nog maar f 0.54 beneden de toen gestelde grens van f 17.25 was verwijderd, zullen dus nu nog 2 verhogingen ontvangen, indien hun maximum daardoor niet wordt overschreden.
Wat betreft den kindertoelag verklaren B. en W. zich bereid, dien als noodmaatregel, buiten enig verband met de gewone loonverhoging, te aanvaarden. Evenwel zou het door de heeren Nolting o.a. voorgestelde bedrag te groot verschillen, zij het dan ook tijdelijk, in het leven roeven tusschen de werkliden, die in dezelfde loonklasse staan. B. en W. meenen dus, dat in dezen met een toeslag van f 1 per kind en per maand moet worden volstaan, welk bedrag — evenals de toeslag aan loze werkliden, enz. — gedurende 7 maanden verloerd, overeenkomt met de door de regering over het jaar 1916 uit te keeren som van f 7 per kind. Ook bij het door de regering hiervoor gestelde maximum van f 1250 zouden B. en W. zich willen aansluiten.
Een groot aantal organisaties van gemeentepersoneel heeft zich intusschen tot den Raad gewend met een adres, waarin wordt te kennen gegeven: „dat zij niet kunnen nalaten hunne teleurstelling uit te spreken, dat door B. en W. geen voldoende rekening is gehouden met het d.d. 23 Maart j.l. aan Uwen Raad verzonden adres, waarin wordt gevraagd een algemeene herziening der salarisregeling en in afwachting daarvan een toeslag van 25 % boven het salaris of loon tot een maximum van f 300. — per jaar; dat adressanten nog altijd van meening zijn, dat het te de taak van de Gemeentelijke Werkgeefster mag worden gerekend, haar personeel zóódanig te salarieren, dat zij behoorlijk in staat zijn in de behoeften van zich en hunne gezinnen te voorzien“.

Patroonswillekeur.

Men schrijft ons:
Hoe ver de willekeur van de patroons in de diamantindustrie (buiten den A. N. D. B. en A. J. V.) gaat, kan 't volgende feit bewijzen: Een brillantslijster, werkzaam bij Paul en J. Cardozo, N. Prinsengracht 37, sprak gisteren onder het personeel, over de noodzakelijkheid van vakorganisatie.
Haar patroon, dit vernemende, ont-sloeg haar op staande voet.
Moge dit een aansporing te meer zijn, om ten spoedigste een krachtige organisatie in het leven te roepen.

troons in de diamantindustrie (buiten den A. N. D. B. en A. J. V.) gaat, kan 't volgende feit bewijzen: Een brillantslijster, werkzaam bij Paul en J. Cardozo, N. Prinsengracht 37, sprak gisteren onder het personeel, over de noodzakelijkheid van vakorganisatie.
Haar patroon, dit vernemende, ont-sloeg haar op staande voet.
Moge dit een aansporing te meer zijn, om ten spoedigste een krachtige organisatie in het leven te roepen.

ROTTERDAM

Scheepvaartverkeer.

(H.) Er zijn Maandag slechts 11 schepen binnen gekomen.
Van deze was de „Alith“ van Bahia Blanca met graan, de „Nautie“ met grondstoffen van Rufisque, de „Madoc“ en de „Merakus“ van Java met staalgoederen, ververs drie met steenkolen en vier met stukgoed geladen.
Vanaf 1 Januari zijn den Nieuwen Waterweg binnengekomen 1073 schepen, met een 1.033.523 netto reg. tons. In hetzelfde tijdperk van 1915 kwamen binnen 1132 schepen met een 1.670.510 netto reg. tons, alzoek een vermindering van 369 schepen en 576.986 netto reg. tons.

Weer een „moderne“ actie.

(H.) 't Was me weer een drukte in de Pelikaanstraat 1, toen de bekendmaking kwam, dat de zeelieden voorzien moesten zijn van een pas. Het besluit van „Volharding“ was weer in volle actie — een echte „moderne“, er was niets te halen dan schade en schade voor een arbeids-organisatie.
Wij waren juist bij den aanwoner van schepelingen om te informeren of de praaties, die in de Rotterdamse haven de ronde doen, namelijk dat men, om als kok of een der schepen van de Algemeene Vrachtvaart geplaatst te worden, lid van „Volharding“ moest zijn, toen aldaar ten antwoord kregen, dat daar geen sprake van was noch voor koks, noch voor de overige leden der bemanning.
Maar, zoo vertelde een der heeren ons, „Volharding“ interesseert zich wel voor de passen, opdat de scheepvaart zoo spoedig mogelijk normaal zijn gang gaat.
Over de eerste mededeeling konden wij tevreden zijn en over de laatste konden wij niets anders zeggen, dan dat wij deze passengeschiedenis gerust als werk voor de reders overlieten. Deze zouden wel zorgen dat die schepen met den meesten spoel naar zou gingen en dat de bemanning van een pas voorzien is.
Wie schiet onze verbazing 't toen wij vernamen, dat op 't kantoor van „Volharding“ een fotograaf was getationeerd, die men voor man fotografeert om dan de foto aan den gelukkigen zeeman te overhandigen, gelukkig omdat hij zoo spoedig in de gelegenheid werd gesteld met zijn portret gewapend naar het officiële gebouw te gaan, waar de passen moesten worden aangevraagd. Nog eerster werden de zeelieden gesteld, toen ze vernamen, dat allen, die lid van deze water- en melkorganiatie waren, ook 't lootrag voor die passen werd voorgeschoten door de arbeidersorganisatie. Deez zoo 't dan onthoud van verrekken met de heeren reesters.

Honnet de gevangenis in.

De politie tracht tevergeefs relletjes uit te lokken.

Een groote schare geestverwanten was gistermorgen op de Noordingsel aanwezig, toen Honnet, die evenals Enka de hechtenis boven het betalen der geldboete verkozen had, zich aan het Gerechtsgebouw moest aanmelden. Hoewel er dikmaal van politiewege geenerlei waarschuwing was gegeven, bleek spoedig dat er strenge instructies waren verstrekt, geen demonstratie toe te laten. Zoodra eenige manifestanten trachten een gesprek aan te knopen, kwam een agent met het gebruikelijke doorloopen er op af. Een toen Honnet, voor den ingang van 't Gerechtsgebouw van zijn vrouw en zijn vrienden afscheid wilde nemen, schoot een tiental rijksweldwachters te voorschijn, die onmiddellijk de manifestanten uitoefoegen. Daarna bleef de politie de groepjes demonstranten lastig vallen, eindelijk werd zelf een persoon, die bij een tramhalte op de tram wachtte, en zich niet in een volksverzameling bevond, gearresteerd, omdat hij zich niet, op de eerste aanmaning, verwijderde.
De houding der politie maakte wederom den indruk, dat zij gaarne ruw zou zijn opgetreden; zij nam zelfs haar toevlucht tot een onwettige arrestatie, teneinde een relletje uit te lokken. Bij de kalme houding der aanwezigen, was al haar moeite echter tevergeefs.

'n Protest.

(H.) Door de ald. Rotterdam van den Algem. Ned. Zeemansbond is 't volgende schrijven aan de Scheepvaart-Vereniging gezonden:
Het feit, dat het reeds eenige malen is voorgekomen, dat leden onzer organisatie hun zin overwerkeld of anderzins, dat zij krachtens de monsterrol van den kapitein dienen te ontvangen, op 't kantoor van „Volharding“ wordt gedeponerd, alwaar de betrokken personen het kunnen afdalen, geeft ons aanleiding daartoe ten sterkste tegen te protesteeren. Ieder lid der bemanning behoudt zich 't recht voor al of niet van zoon regeling van zaken gebruik te maken.

Arbeidersiteo.

(H.) Aan den Bergweg in het Ziekenhuis, werd gistermiddag heilkundige hulp verleend aan den 21-jarigen timmerman L. C. van Renswoude, wonende Vlaske 40, die werkzaam aan de nieuwe panden aan de Rotte (Hillegersberg), met een beetel zich in den linkerpols had gestoken, waardoor een ader geraakt was, wat sterk bloedverlies ten gevolge had.

BEVERWIJK.

Aan de Kameraden van Beverwijk en omstreken.

Zooda is ieder die dit blad leest, moet weten, wordt er een agitatie gevoerd voor demobilisatie, tegen de duurte en tegen het toenemende oorlogsgevaar. Ondergetoekende is van meening dat wij hier in den om-

trek, de agitatie ook ter hand moeten nemen. Lang genoeg hebben wij stil gestaan. Dit kan niet langer, er moet hier weer dezelfde geest komen als voor een zestal jaren terug. Dat kan en daarom roep ik bij deze alle kameraden, die op het standpunt staan van d. Resoluties, aangenomen op het Paaschecongres te Amsterdam, tot een bijeenkomst in 't Geheelonthouderscafé te Beverwijk, op Vrijdag 12 Mei, des avonds 10 uur.
Toe kameraden, toont dat het u ernst is. Laat ons niet langer stil zitten, laat de oude geest weer opvloden en dus allen als één man Vrijdagavond in 't geheelonthouderscafé.
G. BLANKEN.

BERGEN OP ZOOM

Het slagveld van den arbeid.

De machinist J. Weijle, in dienst bij de A. S. Maatschappij, had het ongeluk tusschen de buffers van een wagon te geraken, met het gevolg, dat hij onmiddellijk dood bleef. Hij liet een vrouw en vier kinderen achter.

FRANEKER.

Uit het district van Krop.

Het bericht, dat de S.D.A.P. en de vrijzinnigen in het district Franeker hebben besloten samen te werken bij de a.s. verkiezing voor de Prov. Staten, is naar de voorzitter der centrale lib. kiesvereniging Franeker ons schrijft, ietwat voorbarig. De vrijzinnigen hebben daarom t'rent nog geen besluit genomen, daar de centrale kiesvereniging eerst 17 Mei a.s. vergadert. De bij de centrale aangesloten kiesverenigingen zijn dus geenszins voor een aftcomplegi gejaatst, zooals uit het bericht zou kunnen worden afgeleid.

GRONINGEN

Nieuwe actie.

Zondagvoormiddag had een bijeenkomst plaats van arbeiders uit de stad en provincie, teneinde te bespreken de actie als vervolg op het congres van Paaschmaandag. Mevr. Kruit-Hoogerzeil, lichte het plan voor een adresbeweging toe. Na geantwoordde discussie besloot men in principe, met kracht daarvoor te werken.

Woensdag 10 Mei is er een algemeene ledenvergadering, waar de actie geregeld zal worden.

Zondagmiddag zou een openbare vergadering worden gehouden van de groep ontertoekenaren van het Dienstweigeringsmanifest, met Kruit-Hoogerzeil, Schermerhorn en ds. Bähler als sprekers. De plaatselijke commandant verbood de verg. Nu kwam mer huishoudelijk bijeen en hield daarna nog een kleine straatdemonstratie.

LEEUWARDEN

Een Rev. Soc. Comité te Leeuwarden.

De navolgende Leeuwarder organisaties: Fed. v. Gem. Werkliden, Fed. v. Sigarenmakers, Fed. v. Grondwerkers, Fed. v. Bouwwerkers, Fed. v. Steenhouwers, Vrij. Groep, I. A. M. V., R. S. V., Onterteekenaars v. h. Dienstweigeringsmanifest „Groep Friesland“ doen een oproep aan organisaties tot bijeenkomst in verbanding op Zondag 14 Mei, 11 uur in „De Benthem“, Voorstreek, waar de noodzakelijkheid zal worden besproken om in Leeuwarden een rev. soc. comité tegen oorlog en voor demobilisatie te stichten, op den grondslag van het Paaschecongres te Amsterdam. Een voorloopig comité is reeds gevormd.

LEIDEN

Ook een belasting.

Verleden week herocht de firma Cios en Leembrugge te Leiden, haar 150-jarig bestaan. Het personeel gaf hijk van zijn dankbaarheid door een kostbaar cadeau — dat hoort er zoo bij. Hiervoor moesten deze proletariërs, die zooals in de beelde Leidse tekstielindustrie de utterste hongerloozen verdienen, elk... f 5 bijdragen. Een jaar lang moest elke week een dubbelte worden gestort. Wie niet mee wilde doen, werd eenvoudig met ontslag bedreigd! Men ziet, de deugd der dankbaarheid wordt er gevoelig ingestampt.

UTRECHT

De Melkkoorlog.

Den tweeden dag van de melkstaking heeft de gemeente onmiddellijk de melklevering ter hand genomen. Gisteren liep die al prachtig. Tal van georganiseerde melkveehouders, die eerst aan de actie om de Utrechtaren te melken, deelnamen, begonnen al weer aan de slijters te leveren.

ZALTBOMMEL.

Treinbotsing.
Maandagavond te half elf zijn bij Zalt-Bommel vier goederenwagens ontspoord doordat een uit de richting Utrecht komende passagierstrein op die wagens leep. De materiele schade is aanzienlijk. Een stoker werd van de machine geslingerd, maar bleef ongedeerd. De baan is versperd en het treinverkeer ondervindt nog groote vertraging, doordat de reizigers bij de plaats van het ongeluk moeten overstappen.

GEMENDE BERICHTEN.

De Watersnood.

In den polder Oostzaan heeft het water den normalen stand bereikt.

Ontnante kriegsgevangenen.

Gistermiddag zijn twee Russische kriegsgevangenen, die in België gewerkt hadden, bij Overslag op Hollandsch grondgebied gekomen. Zij hadden met de handen een gat gegraven onder de elektrische draadversperring.

De vrijlating van Douwes Dekker.

In het Indisch orgaan „Het Vrije Woord“ van 25 Febr. deelt H. S. (nervillet) mede, dat Douwes Dekker door de Britsche regering vrijgelaten is en op Timor zal worden geïnterneerd. Bijzonderheden waren toen nog niet bekend.

UIT de Organisaties.

Anti-militaristen in 't Goel.

Vrijdagavond 12 Mei 8 uur h.h. Verg. in het Zaaltje Ave, aan den Ruitersweg te Hilversum. Agenda belangrijk.

De socialisten in Duitschland.

Aan „De Maasbode“ ontlenen wij het volgende:

De „social-democratische Intern. Ker-rosp.“ publiceert wederom enige Sparuuss-briefven, welke geheel in den geest van Liebknecht geschreven zijn en als „persoonlijke inlichting“ onder de rankende elementen der social-democratie verspreeld worden.

In een brief wordt er op aangevoerd dat de partijcontributione niet te betalen, ten einde het partijbestuur alle middelen te ont-nemen om het socialisme verraderlijk tegen zijn volgingen te misbruiken. „Niet van de partij moeten deze middelen onttrokken worden, maar aan die leiders, die de middelen der partij systematisch en plichtver-geten tegen de partij gebruiken en aldus aan de partij, aan den socialistischen strijd ontrouwen. Het organisatorische wezen der partij, de democratie in de partij mag niet vernietigd, moet integendeel verwezenlijkt worden“.

Een Spartacus-brief van den 30en Maart besluit als volgt:

„Het parool is niet scheiding of een-hede, oude partij of nieuwe partij, maar herovering der partij van onder af door rebelle der massa, welke de organisatie en de middelen zelf ter hand moet nemen; niet door woorden, maar door daden van rebelle. Weg met alle halfheid en aarzel-ing; weg met alle compromis; weg met de lauwen, de zwakken, de weekhartigen. Zij kunnen niet meer bestaan. Zij deugen niet, waar het hard tegen hard gaat. De beslissende strijd om de partij is begonnen. Hij moet zonder erbarmen met de tempel-schenders, de deserteurs, de overloopers van het socialisme gevoerd worden. Aan dit systeem van de partij-politiek geen man en geen cent, maar bloedige strijd. En wie hierbij niet met ons is, is tegen ons“.

Scheepstijdingen.

AMSTERDAM. Aangekomen 8 Mei, Hand-delskade: Plover, st., Londen, skg.; Amsterdam, st., Leith, steenk., en skg.; 9 Mei, Houthaven: Tohina, st., Fromso, hout.

Nederlandsche Stoomvaartlijnen.

Anstolland, 7 Mei te Fernambuck. Agamemnon, 6 Mei v. New-York n. B-Ayres. Bacchus, 6 Mei v. New-York te B-Ayre Banka, 5 Mei v. Amst. te Bat. Batjan, 5 Mei v. Colombo n. Amst. Blommersdijk, n. Rott., p. 7 Mei Dover. Blommersdijk, n. Rott., p. 6 Mei Wight. Danae, 6 Mei v. Falmouth n. Amst. Djobres, n. Java, 7 Mei te Kirkwall. Grotius, 6 Mei v. Kirkwall n. Bat. Gaasterland, n. Amst., 7 Mei te Bahia. Hercules, 6 Mei v. Montevideo n. Amst. Juno, 7 Mei v. Kas Palmas n. Falmouth. Kennemerland, n. B-Ayres, p. 5 Mei Fern. Noronha. Leda, 6 Mei v. Swansea n. Napels. Lombok, 5 Mei v. Padang n. Amst. Mercuria, 7 Mei v. Caleta Buena n. Colon. Minervius, 7 Mei v. Rosario n. Amst. Neptunus, 5 Mei v. Plymouth n. Amst. Neptunus, 3 Mei v. Lissabon n. Falmouth. Noorddijk, 6 Mei v. Rott. te N-Orleans. Orion, 4 Mei v. Napels n. Messina. Ophir, v. Bat. 6 Mei te Kirkwall. Pomona, 6 Mei v. Alicante n. Valencia. Rijnland, n. B-Ayres, p. 5 Mei Fern. Noronha. Sindoer, n. Java, 6 Mei te Kirkwall. Saturnus, n. B-Ayres, p. 5 Mei Orcknoya Eil. Tabanan, 5 Mei v. Padang n. Rott. Venus, n. Huerva, 6 Mei te Kirkwall. Willis, 6 Mei v. Napels n. Rott. Zeus, 6 Mei v. Barcelona n. Genoa.

Te Rotterdam verwachte schepen.

Andijk, 24 April v. Colon. Alphard, 1 Mei v. New-York. Arundo, 7 Mei v. St. Vincent. Aloor, 28 Apr. v. New-York. Anvers, 1 Mei v. La Plata. Aigiens, Tatje, 4 Mei te Londen uitged. Alpha, Buning, 4 Mei te Londen uitged. Blommersdijk, p. 7 Mei Dover. Batavier II, 8 Mei te Londen uitged. Barbara, 2 Mei v. Galveston. Bergenske, 29 April v. Gothenburg. Besoek, 29 April v. Padang. Bedebruk, 20 April v. B-Ayres. City of Dortmund, p. 8 Mei Wight. Cristoforos, 3 Mei v. Philadelphia. Chr. Michelsen, 18 Apr. v. Newport News. Constantinos XII, p. 8 Mei Lizard. Djamber, 5 Mei v. Falmouth. Dubble, 29 April v. de Theems. Elisabeth, 5 Mei v. St. Vincent. Emdijk, 7 April te Southampton. Ephraïes, 28 April v. Portland M. Elisabeth van België, p. 7 Mei B. Head. Flandres, 1 Mei v. Bahia Blanca. Fauna, 28 April v. Charleston. Flandrier, 22 April v. Newport News. Fridland, 2 Mei bij Black Deep aan den grond. Golconda, p. 29 April St. Helena. Goentoor, 5 Mei v. Falmouth. Gorontalo, 3 Mei v. Port Said. Gothland, 3 Mei v. Falmouth. Helena, 3 Mei te Las Palmas. Henderika, Bulsman, 8 Mei te Londen uit-gelika. Hjeltford, 4 Mei v. New-York. Haslen, 4 Mei v. Galveston. Healdton, 1 Mei v. Philadelphia. Hainaut, 1 Mei v. Bahia Blanca. Import, 8 Mei te Londen uitged. Insulinde, 4 Mei v. Kaapstad. Jacobs, Boerma, 5 Mei te Londen pitgickl. J. B. Aug. Kessler, 6 Mei te Suez. Lége, 1 Mei v. Bahia Blanca. Lady Careington, 28 April v. Hampton Roads. Larenberg, 6 Mei v. Rosario. Loppersum, 6 Mei v. Rosario. Merak, 5 Mei v. Baltimore. Maas, p. 8 Mei Gibraltar. Megrez, 18 April v. Bahia Blanca. Min. Smet de Nayer, 21 April v. Norfolk. Matang, 1 Mei v. Padang. Magdalena, 26 Apr. v. B-Aires. Maashaven, 5 Mei op de Theems. Narcis, 27 April te Falmouth. Noorddijk, 8 April v. Rosario. Nyroca, p. 7 Mei Prawlepoint. Oberon, p. 29 April Montevideo. Ousel, p. 8 Mei Dover. Oldambt, 30 April v. Port-Said. Pandion, p. 7 Mei Prawle Point. Procyon, 1 Mei te Buenos Ayres. Rosburgh, 24 April te New-York. Rouw, 30 April v. Norfolk. Rijswijk, 25 April v. New-York.

Rijndijk, 8 April bij St. Mary's geankert Rindam, 2 Mei te New-York. Republicque Argentine, 1 Mei v. La Plata. Rosburgh, 7 Mei v. New-York. Tabanan, 5 Mei v. Padang. Storfond, 2 Mei v. New-York. Slodrecht, 30 April v. Rosario. Solveig Sogland, p. 8 Mei Wight. Syrje, 6 Mei v. Falmouth. Texel, 29 April v. Baltimore. Thomasto, 25 April v. Southampton. Tunisie, 4 Mei te Bristol. Trompenberg, 6 Mei v. Ros. raa. Vulcanus, 27 April v. New-York. Veerhaven, 2 Mei v. Bahia Blanca. Westdijk (N.A.S.M.) 3 Mei v. New-York. Wm. v. Brill, p. 30 April Kaap Raca Westdijk, 18 Apr. v. Baltimore. Willis, 6 Mei v. Napels. Woudrichem, 5 Mei van Rio Janeiro. Winterswijk, 4 Mei v. Philadelphia. Yildum, 24 April v. Portland M.

Binnenlandsche Havens.

NIJEUWEDIJEP. Vtrrokken: 7 Mei: Atlas, spbt., Noord-Hinder; Midland, st., Goo-le; Oosterland, st., Newcastle; Prof. Buys, st., Hull. IJMUUDEN. Aangek. 8 Mei: Amstelstroom, st., Leith; Plover, st., Londen; 9 Mei: Polmina, st., Droothoer. Vtr. 8 Mei: Boekole, st., Goole; Czardas, motor, Rott.; 9 Mei: Falcon, st., Har-lingen. NIJEUW WATERWEG. Aangek. 9 Mei: Ary Scheffer, st., Havre; Czardas motor Amst., Brussels, st., Londen; Patria, st., Gothenburg. Vtrrokken: 8 Mei: Balde, Kramer, Gothenburg; Nederland, st., Newcastle; Woensdrecht, st., Sunderland; Zeerond, motor, Dieppe, 9 Mei uit zee terug; Zoomeuw, motor, Grimsby; 9 Mei: Batavier III, st., Londen.

Buitenlandsche Havens.

Arundo, 7 Mei v. St. Vincent K.V. n. Rott. City of Dortmund, 5 Mei v. Liverpool Rott.

ADVERTENTIE.

Groep Leiden en Omstreken van aangesloten onderteekenaars van het Dienstweigerings-manifest.

Openbare Vergadering

te HILLEGOM op Donderdag II Mei 1916, 's avonds 8 uur in Het Wapen van Friesland en te VOORSCHOTEN op Vrijdag 12 Mei 1916, des avonds 8 uur, in Hotel Deurloo. Spreker: **DR. MENNO HUIZINGA Jr.**, van Schagerbrug. Onderwerp: **Wat wil het Dienstweigerings-manifest.** Toegang minstens 5 oent. Gelegenheid tot gedachte-wisseling.

REV. SOC. VERBOND.

Een premie voor de abonné's op De Tribune.

15 cents, fr. p. 20 cents.
Er is reeds heel veel geschreven over de oorzaken en de vermoedelijke gevolgen van den wereldoorlog en over de houding door de officiële social-democraten in 1914 en nu aangenomen.
Het laatste woord daarover van socialistische zijde moet nog geschreven worden.
Maar het BESTE wat tot heden over dit onderwerp is gedrukt, vindt gij in het boek:

DE OORLOG EN DE INTERNATIONALE door LEO N. TROTZKY.

Van dit boek is een Hollandsche vertaling verschenen van de hand van H. Ide-Bottelheim, met een inleiding van Herrkette Roland Holst.
Deze inleiding is op zich zelf reeds een flinke brochure van 20 bladzijden.
Het boek zelf telt 98 dicht bedrukte bladzijden.
De omvang is dus zóó, dat de prijs hooger moet worden dan voor vele arbeiders-beurzen bereikbaar is: 60 cent.
En toch moet het boek gelezen worden.

„De wereld-oorlog — daaronder begrepen zijn onmiddellijke werking op de arbeidersklasse — heeft de social-democratie — slechts wie met doktrinaire eigen-gerechtigheid ompantserd is, kan het lochonen — gesteld voor geweldige proble-men van vrestrekkenden aard, zoewel op geestelijk gebied, als op organi-satorisch en taktisch terrein.“ „Trotzky weet de weg tot de oplossing van het probleem, hoe de arbeidersklasse revolutionair en internationaal handelen kan zonder te vervallen in de anti-nationale... phrase“. Aldus de Inleiding.
Het boek moet dus gelezen worden door ieder ernstig socialist.
En nu KAN het. Door een bijzondere regeling met den Uitgever, levert J. J. BOS & Co., Kinkerstraat 300, Amsterdarn, aan ieder abonné op ons dagblad „De Tribune“ Trotzky's boek (124 bladzijden) voor 15 cents, fr. p. p. f 0.20.

DEZE PREMIE

voor de abonné's op „De Tribune“ wordt, zoolang de voorraad strekt, op aanvraag ge-zonden aan ontvangst van het bedrag.
Zoodra de voor dit doel aangekochte voorraad geplaatst is, moet men weer f 0.60 betalen. De verminderde prijs (f 0.15 + f 0.05 voor port) geldt alleen voor abon-né's op „De Tribune“, oude en nieuwe. Bestel dus spoedig met toevoeging van f 0.20 per postwissel of in zee's bij J. J. Bos & Co., Kinkerstraat 300, Amsterdarn.

ZEVENDE JAAR-KONGRES

der Sociaal-Demokratische Partij (S. D. P.)

in NEDERLAND

te Amsterdam, in „Handwerkers Vriendenkring“

Nieuwe Achtergracht bij de Roeterstraat,

op Zaterdag 27 en Zondag 28 Mei 1916.

Aanvang: ZATERDAG 7 uur n.m. — ZONDAG 9 uur v.m.

AGENDA:

- 1. Openingsrede door den Voorzitter.
- 2. Mededeelingen.
- 3. Jaarverslag van de Partij. Bespreking van het Partijbestuur.
- 4. Financiël verslag van de Partij.
- 5. Redactie van „De Tribune“.
- 6. Administratie Tribune en Brochurehandel.
- 7. Commissie v. Geschillen en Commissie v. Beheer van „De Tribune“.
- 8. Verkiezing Propagandist.
- 9. Kongresvoorstellen.
- 10. De fusie met de R. S. V.
- 11. Redactie Dagblad.
- 12. Verkiezing Redactie.
- 13. Regeeringspolitiek en Statenverkiezingen.
- 14. De internationale actie der arbeiders en de actie tegen honger en duurte.

Kongres-Voorstellen.

I. VAN DE AFDEELING BUSSUM.

Volkswapening:

a. Punt 7 van het Strijdprogram worde gewijzigd als volgt:
„Bestrijding en verwerping van elke militaire organisatie — ook van het zgn. Volksleger — en van elke militaire uitgave.“

b. Van de 2e der inzake Volkswapening verleden jaar aangenomen resoluties, worde de volgende passage geschrapt: „zich meester te maken van de wapenen“ enz. enz. tot en met „en schrijft in dien zin in haar program Volkswapening.“

Toelichting:

De afdeling Bussum komt voor het a.s. Kongres terug met haar reeds verleden jaar te Utrecht voorgestelde wijziging van punt 7 van ons strijdprogram en van het slot der 2e Volkswapenings-resolutie, omdat zij meent, dat er in de partij voor deze wijzigingen meer wordt gevoeld, dan de uitkomst van het Referendum van verleden jaar, zou doen vermoeden.

De partij toch heeft, doordat beide resoluties als één geheel in stemming zijn gebracht, zich voor of tegen het geheel moeten uitspreken.

Velen zullen voor het geheel hebben gestemd, omdat hunne bezwaren tegen het 2e deel niet zoo overwegend waren, dat zij verwerping van het geheel wettigden.

Door bovenstaand voorstel wordt thans de gelegenheid geboden dalgene in de 2e resolutie te wijzigen, wat naar veler meening gewijzigd dient te worden, zonder dat daardoor het geheel wordt verworpen.

A m e n d e m e n t Afd. Utrecht, op 1b. Geschrapt worden de woorden: en schrijft in dien zin in haar program Volkswapening.

II. VAN DE AFD. ENSCHEDÉ.

Het congres drage aan t P. B. op de benoeming van een propagandist voor Twente, of, mochten er op dit oogenblik nog te veel moeilijkheden aan verbonden zijn, onze partijpropagandist Wijnkoop Twente als standplaats aan te wijzen, hetzij Almelo, Hengelo, of Enschede.

Toelichting:

Wij de stem van onze partij in Twente weinig of geheel niet gehoord wordt, is vorennoemd voorstel zeer argent. Het is ook geen voorstel, partijgenooten, hetwelk voortspuit uit gemakzucht der Twentsche leden, neen het spruit voort van leden, welke het knellende juk van het kapitalisme dagelijks gevoelen, zonder voor onze partij hoegenaamd iets te kunnen doen, mede ook van het ver verspreid wonen der (enkele) leden, allen arbeiders. Waarbij komt, dat geen enkele vrij is, om overal en op de juiste tijd voor onze partij in te grijpen, in een woord, te leiden. De gevolgen zijn dan ook, dat een ontzettend stuk arbeidsveld voor onze partij moest en kon gepland worden. Vooral ook nu duizenden (textiel) arbeiders uit Duitsland Twente komen blinenvallen, in de klauwen van het meest imperialistische kapitalisme. Hier moet dus door en voor onze partij ingegrepen worden, voor het Socialisme, versterking onzer partij, alzo ook versterking voor De Tribune als toekomstig dagblad.
Vandaar, partijgenooten, ons dringend beroep op ons a.s. congres.

III. VAN DE AFD. ENSCHEDÉ.

Het Congres drage het P. B. op, in t vervolg van alle congressen een volledig jaarverslag uit te geven.

Toelichting:

Steds is men in gebreke gebleven, al was het dan ook tegen de bedoeling in, een volledig verslag uit te geven, behoudens enkele uitzonderingen. Toch zou het hoogst gewichtig zijn, dat onze leden — e.a. — steeds over een verslag konden beschikken. En dat ook vooral met het oog op ons congres van 1915, wat voor onze partij zoo (historisch) gewichtig was. Als eenigszins kan, geve men daarom nog het verslag 1915, in samenstelling met 1916 — en verder zoo mogelijk nog van vorige congressen, hetzij dan beknopt — uit.

A m e n d e m e n t Afd. Utrecht. Jaarverslag te vervangen door verslag.

IV. VAN DE AFD. UTRECHT.

De partij geve zoo spoedig mogelijk een brochure uit over de economische en politieke toestand van de Nederlandsche arbeidersklasse, waarin vooral de daeden van onze volksregering en van de S.D.A.P. in t licht gesteld worden.

V. VAN DE AFD. GRONINGEN.

t Congres draagt het Partijbestuur op, naast de grootere brochures, geregeld kleine, populaire vlagschriften van 1 à 2 cent, naar aanleiding van trefende feiten en gebeurtenissen uit het maatschappelijk leven, voor de eerste propaganda uit te geven.

VI. VAN DE AFD. ROTTERDAM.

Door het P. B. wordt een vlugschriftje uitgegeven, bevattende Statuten, Strijdprogram en Congres-resolutie.

VII. VAN DE AFD. ROTTERDAM.

Aan het P. B. wordt opgedragen zoo spoedig mogelijk de congresverslagen in druk te laten verschijnen.

VIII. VAN DE AFD. AMSTERDAM.

t Congres draagt het Partijbestuur op: het opstellen en doen uitgeven, bijv. in de grootste steden van ons land, van een één-cents vlagschriften, waarin met zeer korte trekken wordt aangegevoerd:

1e. De oorzaak van den oorlog.

2e. Het doel der Nederlandsche mobilisatie (en in verband daarmee).

3e. Het groote gevaar, dat Indië voor ons land oplevert.

4e. Een opwekking, tot doename aan den strijd, tegen de oorlogseende (duurte, enz.) en t kapitalisme in zijn geheel.

IX. VAN HET PARTIJBESTUUR.

Het Congres besluit aan de Kamerverkiezingen 1917 deel te nemen in zooveel mogelijk districten. In October wordt een bijeenkomst gehouden met afgevaardigden van alle afdelingen tot regeling der wintercampagne en tot vaststelling der candidaturen.

Zevende Jaarverslag

der

Sociaal-Democratische Partij

(1 April 1915—1 April 1916).

Niet velen onzer zullen na ons vorig congres hebben gedacht, dat ons zevende jaarverslag zou worden gepubliceerd in het dagblad van onze Partij. En al zullen we ons ter wille der goede orde moeten schikken, dat dit verslag slechts

loopt tot 1 April 1916, ongetwijfeld zal t congres, dat dit jaarverslag zal bespreken, in sterke mate worden beïnvloed door t na dien gebeurde. We zullen dan ook aan t slot enkele mededeelingen doen omtrent dalgene wat medien door t P. B. is moeten worden vericht, opdat de besprekingen op ons congres daarin kunnen aanknoopen.

We rekenen tegenwoordig bij oorlogsjaren. Hoe lang t nog zal duren, valt niet te zeggen. Doch voor t proletariaat reeds veel te lang. Millioenen uit zijn rijen zijn sinds ons vorig verslag gevallen ter wille van den imperialistische belangenstrijd. En de situatie is vrijwel gelijk gebleven; wat de oorlogskansen betreft.

Slechts voor het proletariaat is de toestand voortdurend verslechterd en in de oorlogvoerende en in de neutrale landen. Toenemende duurte en gebrek aan de eerste levensmiddelen kenmerken dit jaar. Reusachtige winsten en hooge dividenden in groote bedrijfstakken kenmerken t eveneens. En ondanks dat alles weinig verzet der arbeidersklasse.

Toch is dit verzet reeds belangrijk toegenomen. Wanneer men met aandacht nagaat, wat al berichten zoo in den loop van dit jaar zijn doorgesijpeld, ondanks censor en beperking of geheele berooving van persvrijheid, dan mogen we gerust veronderstellen, dat dit verzet ernstiger is dan t ons toeschijnt. Al is t dan ook nog bij lange niet in staat, de strijdende kapitalistische groepen een halt toe te roepen.

Ook t werkelijk socialistisch inzicht in t imperialisme verscherpt zich. We hebben, voor zoover dit nog niet bestond, zich in dit jaar minderheden zien loswerken, met moeite vaak weliswaar en, nog niet steeds met t inzicht, dat wij zouden wenschen; doch toch een hoopval tekenen voor ons voor de komende tijden. t Heeft geen zin, die hier in ons jaarverslag op te sommen, de leden hebben ze in ons blad met zeer zeker intense belangstelling gevolgd. En we weten althans, dat in de meeste landen van Europa zich groepen bevinden, die geheel of voor een goed deel op ons standpunt staan.

Zimmerwald en zijn bijeenkomsten zijn voor velen een desillusie geweest. De bijeenkomsten tot nu toe, gedurende den oorlog gehouden, dragen te zeer t kenmerk van de onmacht van t proletariaat, thans in zijn uitgingen bijna volkomen onderdrukt door t nationalisme van bourgeoisie en sociaal-democratie beide, dan dat de beteekenis ervan groot zou kunnen zijn. Zoolang de deelnemers niet werkelijk gedragen worden door strijdende arbeidersmassas, zal dit gebrek blijven bestaan. En dit gebrek is tot nu toe niet vergeet door helder inzicht in wat te doen staat en juist en scherp aangeven van den weg, dien t proletariaat heeft te volgen om uit dit moeras te geraken.

Het P. B. heeft aan de eerste bijeenkomst in Zimmerwald niet deelgenomen, noch t manifest ondertekend. Niet slechts wil de tijd voor een werkelijk samenkomen van alle revolutionaire groepen te kort was, maar ook wil deze conferentie niet bij voorbaat uitsluit allen, die niet tegen den godsvrede en t sociaal-chauvinisme wilden strijden en vooenigde wie voor vernieuwing en voortzetting van den klassenstrijd en de uitwikkeling ervan tot de revolutionaire massale actie streden. Er heeft zich naar aanleiding van dit besluit, dat uitvoerig in ons blad werd toegeleucht, een discussie in onze partij ontsponnen, die in verschillende moities tot luiter kwam.

De loop der besprekingen zal naast den gang der zaken in Zimmerwald zelf t hare ertoe hebben bijgedragen, dat door t P. B. nadien besloten werd, de volgende conferentie wel te bezoeken ten einde er althans voor onze inzichten te kunnen werken en er voorstellen te doen. Het bezoeken is, ondanks de moeite die we ervoor hebben gedaan, onmogelijk gebleken. Onze voorstellen hebben de leden evenwel in ons blad kunnen lezen, zoodat we daarop niet verder zullen ingaan. Het P. B. heeft natuurlijkerwijze niet nagelaten, op allerlei wijze relatie te zoeken met strijdende groepen en minderheden in t buitenland, waarin t dan ook ten deele is geslaagd. Correspondenties in ons blad hebben dit reeds meermalen aangevoerd.

In ditzelfde verband willen we even vermelden, dat onze Partij in samenwerking met de R. S. V., een goed geslaagde vergadering in Amsterdam beleedde, teneinde gemeenschappelijk op te komen tegen de uitingen van den heer Huysmans, de secretaris van t I.S.B., die een rede had gehouden op t Arnhemse congres der Arbeiderspartij.

Ware t niet, dat de actie in de laatste maand van ons afgelopen jaar aanmerkelijk levendiger was geworden op nieuwe hoop en moed geeft voor komende strijd, ons jaarverslag zou moeten gewagen van voortdurende inzinking der Nederlandsche arbeidersklasse. En dit, niettegenstaande de regeerende klasse zoo volop gelegenheid bood tot verzet. De vele millioenen voor oorlog, de ellendige levensmiddelenpolitiek, de landstormwot, belastinghervorming, grondwetsherziening noch onderwijshervormingen, t gesol met Staatspenoien, allen elk op zichzelf reeds voldoende om een revolutionaire arbeidersklasse tot verzet te wekken, ze waren nauwelijks in staat een

klein deel der arbeidersklasse tot protest te bewegen. Terwijl de bezittende klasse onder aanvoering van haar voormannen buiten de Kamer als v. Aalst c.s. alle mogelijke druk op de regeering uitoefende en deze overeenkomstig de belangen van het kapitaal leidde, vermochten de Nederlandsche arbeiders slechts tot een zwak verzet te komen. De S. A. V. poogde op allerlei wijze weerklank voor revolutionair verzet in t land te wekken, doch zelfs onder de aangesloten was de weerklank niet sterk genoeg. De arbeiderspartij heeft zich langzamerhand dermate in dienst gesteld der huidige regeering, dat ongetwijfeld haar dagblad als de beste verdodiger van de daeden der regeering kan worden beschouwd. De moderne vakbeweging voegt zich daarnaar bijna geheel. Het verklaarde zelfs dat een actie tegen de landstormwot niet op haar weg lag.

Zooals we reeds zelden, poogde onze partij, in de samenwerking met de S. A. V. bij elke gelegenheid de arbeiders wakker te schudden. Bij de kaatspartij tusschen Posthuma en de burgemeesters, bij de 3e 50 miljoen, bij de melkrijverhoging bij t adres v. Aalst c.s., steeds werd t gepoogd. De meetings tegen de landstormwot hadden eenige hoop gegeven op de totstandkoming van een breedere actie. Ze waren in t algemeen goed bezocht en vele arbeiders hadden gehoor gegeven aan den oproep van het Comité. Doch de verwachting van meerdere activiteit der arbeiders na deze goede betoegang bleek onjuist te zijn geweest. Nog eenige pogingen na dien aangewend om de arbeiders tot verzet op te wekken, hadden, vergeleken hiermede, een veel slechter resultaat.

Een algemeene verslappening viel onmiskenbaar in. Ten slotte, toen enkele organisaties tot nu toe bij de S. A. V. aangesloten, afvielen of dreigden af te vallen, achtte men t beter dit comité te ontbinden.

De nieuwe situatie in t eind van ons vereenigingsjaar, het weer opnieuw sterker dreigende oorlogsgevaar en de steeds toenemende arbeidersellende tengevolge van de stijging der levensmiddelenprijzen brachten gelukkigwijze nieuwe opleving in den strijd der arbeidersklasse, die zich uitte in een zeer goed geslaagde meeting op den Paschmaandag. Deze bracht weer bijeen en vooenigde tegelijkertijd meerderen voor den komende strijd.

Evenals vorig jaar hebben we ook dit jaar gepoogd op een gemeenschappelijke leus, die door allen kon worden onderschreven, tot meerdere eenheid bij de Mei-beweging te geraken. Ongetwijfeld is t pogen dit jaar met beter resultaat bekoord dan t vorige jaar. De Mei-beweging, hoewel in 1915 door onze partij geheel zelfstandig ter hand genomen, waar de samenwerking bijna overal afsporg of onmogelijk bleek, was voor onze partij in t algemeen een succes. Den Haag, Leiden, Groningen, A'dam hadden goedgeslaagde vergaderingen.

t Sprek van zelve, dat t konden niet alle politieke gebeurtenissen aanleiding geven tot t houden van vergaderingen of t voeren van actie, ze althans in onze pers tot uiting kwamen. Ook de Indische politiek, de goed geslaagde protestvergadering over t optreden teren Tijpoo c.s. viel nog in dit jaar, al was t voor t vorig congres. De Djambi-sessies en t optreden tegen Marco gaven geen aanleiding tot vergaderingen. Doch ook ten opzichte van de houding der Nederl. Regering bij de oorlogseengevallenwet, bij t gezantschap van den Paus, bij de oorlogsbelasting, bij de genterde deserteurs in Bergen, bij de Troonrede heeft onze partij getracht actie te wekken of t juiste inzicht bij de arbeiders te brengen.

En onze lijst maakt dit jaar geen aanspraak op volledigheid. Ze moge slechts dienen om te zien, hoe actief, juist in tegenstelling met de arbeidersklasse, de bourgeoisie is geweest.

Nog enkele meer algemeene zaken verdienen in dit verband vermelding. De vervolging van onzen propagandist Wijnkoop, naar aanleiding van een z.g. beleediging van den Czar, leidde tot een proces. Financiële redenen waren oorzaak, dat t niet tot in laatste instantie kon worden doorgezet.

De actie van andere zijde gevoerd tot t teekenen van t dienstweigeringmanifest en de voorstellen van de S. A. V. gedaan tot morele en financiële steun aan dienstweigeraars gaven vaak aan onze partij, haar afdelingen en sprekers gelegenheid ons standpunt te dien opzichte voor velen uiteen te zetten, die onze meeningen niet deelden en vaak ook niet kenden. Men kan niet zeggen, dat dit zonder invloed is gebleven. In vele gevallen is men tot t inzicht gekomen, dat de meening onzer partij de beste in deze was, zelfs al deelde men onze overige opvattingen niet geheel.

In t eind van ons vereenigingsjaar kwam de R. S. V. tot ons met voorstellen om tot een fusie te geraken. De daaropbetrekking hebbende bescheiden zijn reeds alle in „De Tribune“ gepubliceerd, zoodat vermelding ervan hier kan uithouden. We hopen, dat de fusie der beide organisaties, die trouwens thans reeds ten opzichte van zoovele punten samenwerken, binnen enkele weken zijn beslag zal krijgen. Ongetwijfeld zal het de eenheid en de kracht van de revolutionaire soc. democratie in ons land ten goede komen.

Gaan we in t algemeen na de invloed, die onze partij uitoefent op de arbeidersbeweging in ons land, dan zal elk onbevooordde moeten toestemmen, dat die invloed een steeds wassende is. Wanneer de invloed, die onze partij langzamerhand zich heeft veroverd in de kringen der syndicalistische vakbeweging werd weergegeven door t aantal daarvan, dat reeds toegetreden was tot onze partij, dan zou men moeten zeggen, dat deze invloed uitermate gering is, want t aantal daarvan, die lid werden van onze partij, is zeer gering. Maar de invloed van onze ideeën en t inzicht van ons standpunt als S. D. P. neemt voortdurend toe, al gaat t misschien langzamer dan t oogenschijnlijk weer lijkt. Ontzettend veel verdoord moet bij de arbeiders worden weggewerkt voor ze zich werkelijk tot revolutionaire soc.-democraten hebben ontwikkeld.

Ten opzichte der syndicalistische vakbeweging kunnen we echter het gelukkig verschijnsel constatoeren, dat ze met onze partij, ondanks verschillend inzicht samenwerkt om de revolutionaire eischen der Nederlandsche arbeidersklasse zooveel mogelijk naar voren te brengen. Afgezien van het inzicht in den parlementairen strijd, dat nog een der grootste verschilpunten vormt vooen syndicalisten en revolutionaire soc.-democraten thans gezamenlijk, waar noodig ook den politieke strijd door aan de regeerende klasse de politieke eischen te stellen, die de oorlog en de toestand der arbeidersklasse noodzakelijk maken. De opheffing der S. A. V. beteekende in deze geen wijziging van meeningen: de samenwerking derzeife en van meerdere groepen is trouwens reeds spoedig daarna vernieuwd op denzelfden bodem.

Onze invloed in de moderne vakbeweging, veel meer vastgeroest in t oude en moeilijker zich aanpassend aan de gewijzigde omstandigheden, is niet groot. We zullen daarvan de oorzaken niet nagaan, doch willen t slechts constatoeren. Maar ondanks dit, breekt ook t verzet tegen de daar gevolgde tactiek in Arbeiderspartij en Vakverbond zich hier en daar baan. De ontevredenheid is er ongetwijfeld grooter, dan t naar de uitgingen ervan schijnt. De onderdrukking der uitingen is ons maar al te bekend, evenals de wijze, waarop deze worden bestreden. Doch t wachtwoord van „Rust“ en „Gee verzet“ wordt al niet steeds meer opgevolgd. We willen er in dit verband op wijzen, dat de tactiek van t N.V.V. ten opzichte van de Landstormwot door velen niet wordt gedeeld, wat tot uiting kwam door de houding van de Bussumsche e.a. Bestuurschouder.

De schijnacties van protest tegen de heerschende regeering worden reeds beter naar waarde geschat, zij t dan nog niet door de massa. Maar ongetwijfeld moet de komende periode ook daar t verzet en t inzicht doen stijgen, mits slechts onze propaganda hen voldoende kan bereiken. De wijze waarop het orgaan der Arbeiderspartij ons blad bestrift, is onmiskenbaar een teken van wassende invloed onzer meeningen ook in deze kringen.

Het tweede oorlogsjaar bracht ons ook verkiezingen. De voornaamste waren de verkiezingen voor den Raad, waarvoor we hieronder de uitslagen laten tagen.

Verkiezingen.

Stadsverkiezingen.

- Rotterdam.
- I. Koelen 193, Nagel 162, v. Ravesteijn 467.
- II. Koelen 211, Nagel 174, v. Ravesteijn 510.
- IV. Koelen 246, Nagel 203, v. Ravesteijn 577.
- V. Koelen 73, Nagel 135, v. Ravesteijn 223.

Naverkiezing.

- IV. v. Ravesteijn 180.
- Amsterdam.
- II. de Wolf 42, Wijnkoop 298.
- III. Wijnkoop 298.
- VIII. Colly 33, Lateraan 58.
- IX. Lateraan 491, Wijnkoop 647.

- Leiden.
- I. de Fey 25, Raar 15, Metscher 28, Knudtel 70.
- II. de Fey 55, Raar 64, Metscher 81, Knudtel 143.
- Tusschentijdsche verkiezing.
- I. Knudtel 39.
- III. Knudtel 31.

- Bussum.
- v. d. Berg 117, Herstemming.

- Den Haag.
- I. de Bruin 140, Coltof 175, Postma 147, de Visser 214, v. d. Werf 92.
- II. de Bruin 166, Coltof 220, Postma 182, de Visser 265, v. d. Werf 127.

- Groningen.
- I. Zijlstra 223.
- II. Best 116.
- III. Smalbil 117.
- Weesp.
- Vogel 100, Herstemming 61, Vogel 40.

- Kamerverkiezingen.
- Gesteund door de B. v. Chr. socialistischen Amsterdam.
- IX. Wijnkoop 421.

De algemeene raadsvergadering van v. a. reu ongetwijfeld een succes en toenemende groeiende invloed van ons partij duidelijk aan. Nemen we de laatste on-

... voor elk district, dan betoog ... totaal 2360, nemen we de hoogste, dan was 't 990.

De eerste maal, dat onze partij aan de Raadsverkiezingen deelnam, was 't in totaal behaalde hoogste cijfer 1340, bij de daaropvolgende keer was 't totaal gestegen tot 2208, nu tot bijna 4000.

Deze vooruitgang is te meer versterkend voor onze partij, wijl we weten, dat deze stemmen nog niet komen van de revolutionaire arbeiders.

Ofschoon 't niet valt binnen den termijn, waarover dit jaarverslag loopt, achten we 't toch wenschelijk de gewichtigste gebeurtenis voor onze partij, die tusschen de beide congressen verliep, even te menoreeren.

Het Partijbestuur besloot op haar vergadering van 25 September 'het in opdracht van ons congresbesluit door te Drukkerij opgemaakte plan tot de oprichting van een dagblad, ter kennismaking aan de afdelingen toe te zenden.

De propagandafonds slechts kort bestaan — we moesten 't terwille van ons garantiefonds ophelven — 't heeft toch zijn vruchten opgeleverd. Onze Leidse afdeling, reeds 't vorig jaar van 51 op 60 geklommen, steeg nu tot 73 en begint zoo langzamerhand naar de tweede plaats in onze partij te dingen.

Ledental. Table showing membership statistics by district (Afdeling) for April 1915 and April 1916. Columns include: Afdeling, 1 April 1915, Verrek, Royement, Bedanken, andere reden., Nieuw leden, Reeds lid, Vrouw leden, Echt-paren, 1 April 1916.

We kunnen gelukkig dit jaar op een vooruitgang van leden bogen. De groei is niet sterk, doch we zijn in dit opzicht niet verward. We putten er zelfs de hoop en verwachting uit op meerdere groei.

De partijbestuur besloot op haar vergadering van 25 September 'het in opdracht van ons congresbesluit door te Drukkerij opgemaakte plan tot de oprichting van een dagblad, ter kennismaking aan de afdelingen toe te zenden.

De propagandafonds slechts kort bestaan — we moesten 't terwille van ons garantiefonds ophelven — 't heeft toch zijn vruchten opgeleverd.

Vergaderingen. Table with columns: Oprek. Verg., Gem. bezoek, Cursusverg., Gem. bezoek, Huish. Verg., Gem. bezoek. Rows for various districts like Amsterdam, Arnhem, Bussum, Delft, Enschede, Groningen, Haag, Haarlem, Leiden, Rotterdam, Utrecht, Weesp, Zwolle.

Behalve de hierboven genoemde vergaderingen, werden in samenwerking met de andere organisaties nog een groot aantal gehouden. Bovendien werden door bemiddeling van 't P.B. nog in enkele plaatsen, waar geen afd. gevestigd zijn of waren, vergaderingen belegd.

Schriftelijke Propaganda. Table with columns: Aantal verspreide manifesten, Tribunes-verkoop, Vlug-schriften en Brochures. Rows for various districts like Amsterdam, Arnhem, Bussum, Delft, Enschede, Groningen, Haag, Haarlem, Leiden, Rotterdam, Utrecht, Weesp, Zwolle.

Ook deze staat bevat natuurlijk niet de manifesten enz. in samenwerking verspreid. De verkoop van brochures en vlugschriften was in vergelijking met 't vorig jaar, slecht te noemen.

beschouwingen vastknoopen. Ze zouden ook ten deele voor de toekomst waardeeloos zijn. We hebben nu ons dagblad. Dat moet erin. Als alle afdelingen thans niet hun uiterste best doen voor de colportage en de overige propaganda, dan zijn ze niet waard dit wapen te bezitten en ze zijn gewaarschuwd...

We zullen dus thans over colportage, over huisbezoek, over brochureverkoop zwijgen. Voor velen hopen we, dat met de omstandigheden ook zij veranderen. Er staat ons, partijgenooten, een jaar van intense, krachtige propaganda voor den boeg, waarvan we hopen, dat allen de betekenis zullen beseffen.

De Secr., J. C. CETON.

Soc. Dem. Partij. Balans en Winst- en Verliesrekening 1 April 1915—31 Maart 1916.

Balans en Winst- en Verliesrekening. Table with columns: REKENINGEN (Deb. Contributiën, Inventaris, Cassa, Adm. Tribune, etc.) and Actief. Passief. Verlies. Winst.

Toelichting.

1. Deb. Contributiën. Deze post geeft de schuld aan, die de gezamenlijke afdelingen nog aan 't P. B. hebben. Ze is zelfs nog een f 25.— hooger dan 't vorig jaar. We begrijpen weliswaar de oorzaak: De oorlogstoestand met zijn gevolgen vermindert voor de afdelingen de contributie-inkomsten...

2. Inventaris. De waarde naar schatting der voorhanden diploma's en statuten. Er is evenals vorig jaar f 20 op afgeschreven. 3. Cassa. 4. Adm. Tribune. Een bedrag door de Adm. nog verschuldigd aan de partij. 5. Afd. Leiden. Vooruitbetaalde congres-verslagen. 6. Drukkerij „De Strijd.“ Vermoedelijk verschuldigd aan geleverd drukwerk. 7. Kapitaal. Ons kapitaal is zoo groot, door de vorderingen, die we nog op de afdelingen hebben. 8. Contributie. Dit bedrag is aanmerkelijk lager dan 't vorig jaar.

in, we hebben niet de leden, maar wel een groot deel van 't verschuldigde bedrag voorzichtigheidsshalve afgeschreven. Bovendien schold 't P. B. de afd. Weesp de verschuldigde contributiekwijf, daar deze afdeling door haar voortdurende verkiezingen niet in staat was iets af te dragen, hoe gaarne ze ook wilde.

9. Steun. Onder dit hoofd is ook begrepen de steun, die inkom van voor de proceskosten, waaruit de post van f 140,25 kon worden bestreden, die daaraan moest worden besteed.

10. Fonds Propaganda. Het bedrag ingekomen voor 't nu opgeheven fonds.

11. Entrée en collecte. Niet inbegrepen zijn collecten, die moesten worden afgedragen aan derden.

12. Propaganda. Uitgaven voor oprichting van afdelingen, steun aan een enkele kleinere afdeling, vergaderingen op plaatsen, waar geen afdelingen zijn gevestigd.

13. Drukkerij. De uitgave van brochures en vlugschriften geschiedt niet door de partij, anders zou deze post natuurlijk hooger zijn.

14. Contributie aan Comité's. In hoofdzak de S. A. V.

15. Bureau, Reis- en Verblifkosten. De post is iets hooger dan 't vorig jaar. Ze wordt vooral veroorzaakt door de P. B. vergaderingen.

16. Congreskosten. 17. Proceskosten (zie punt 9). 18. Winst en Verlies. Voor het zuivere verlies.

Ten slotte zij nog vermeld, dat de afd. voor 't fonds propagandist aldreegen f 633. De penn. J. C. CETON.

Nog een Raad. (Ingezonden).

Partijgenoot v. R. raadt in zijn artikel „Arbeiderspartij-leugens“ in de „Tribune“ van 19 Februari debaters aan altijd zijn artikel „Een Sophistes“, „Tribune“ No. 7, vorige jaargang, bij zich te dragen.

Naar aanleiding hiervan en ook van het artikel van Wp. in de „Tribune“ van 11 Maart, getiteld „Een legende“, zou ik belangstellenden willen aanraden, nog eens de hieronder volgende artikelen te herlezen. Aanbalingen er uit, zouden te veel ruimte vergen. Alleen een enkele: In de „Tribune“ van 6 Januari 1912 komt voor een Manifest van het Partijbestuur en de Soc. Democratische Rijksdagfractie van de Deutsche Partij, onder den titel: „Wij eischen“, waarin o. a. staat: „Organisatie van de landverdediging — op democratische grondslag. Doorvoering van algemeenen weerplicht voor alle mannen, die geschikt zijn de wapens te dragen. Verkorting van dienstdag tot op het voor de vorming der landverdediging volstrekt noodzakelijke. Opveeding van de jeugd tot mannen, die in staat zijn zich te verdedigen.“

Onder het Manifest schrijft de Redactie onder meer: „Zie hier de eischen der Deutsche arbeiders.“

„Ziehier in waarheid het program van den vooruitgang, van de beschaving, van de sociaal-democratie.“ Verder zijn in dezen belangrijk de artikelen „Het Kustverdedigings-ontwerp“, „Tribune“ 4 Maart 1911 en „Het Kustverdedigings-ontwerp en de Arbeidersklasse“, „Tribune“ 11 Maart 1911, beide van v. R. Dan het ingezonden stuk van O. V. „Kustverdediging, handhaving der neutraliteit en arbeidersklasse“, „Tribune“ 1, 15 en 22 April 1911, waarin O. V. met v. R. polemiseert. En dan nog „Landverdediging“, van Wp., „Tribune“, 10 Augustus 1912.

Men oordeele na lezing zelf, of in deze artikelen van v. R. en Wp. de landverdediging beslist wordt afgewezen zooals bijv. wel het geval is in „Nobel Werk“, „Tribune“ 22 Februari 1913 en in andere artikelen, dan wel of ook in ons blad voor den oorlog volstrekt niet altijd het standpunt van tegenwoordig is ingenomen, al werd het steeds meer benaderd. Ik herhaal: men leze zelf, dan behoeft men niet te gelooven op gezag en niet te debatteeren in commissie. S. D. M. 15 Maart '16.

Onderschrift van de redactie van het Weekblad „De Tribune“.

Dit stuk, waarvan de opneming door een reeks omstandigheden vertraagd is, moet, indien iets, dan dit aantoonen, dat twee der redacteurs van het Weekblad, „De Tribune“ zich in zake de landverdediging, in de jaren, voorafgaande aan den Wereldoorlog, niet altijd met dezelfde stelligheid en precisie hebben uitgelaten als na dien tijd 't geval is geweest.

Indien de inzender meent, dat zij dit nog eens bewijzen moest, is zij in ieder geval uitermate ongelukkig geweest in haar keuze van bewijzen. In „De Tribune“ van 4 Sept. 1915 hebben wij, uitgedaagd door Van der Goes' lange stukken in „Het Weekblad“, met de stukken aangebond, dat hetgeen van S. D. A. P. sche zijde, na het uitbreken van den Wereldoorlog beweerde was en door schriftvervalsching „bewezen“ werd, onjuist was, namelijk, dat de S. D. P. als Partij, en Wp. en v. R. als haar woord- en penvoorders in Augustus 1914 een andere houding inzake landverdediging zouden hebben aangenomen dan b.v. in 1913. Slechts een politiek-onoozele of een kwaadwillige trouwen kon dit beweren, waar de heele verkiezingsstrijd van onze Partij in het jaar 1913 in het teken stond van strijd tegen het Imperialisme en meer in het bijzonder ook tegen de leuze van de noodzakelijkheid der Landverdediging van het Proletariaat, door Troelstra vooral met zoo veel besltheid vooropgesteld, in zijn bekende woorden tijdens de debatten over het Kustverdedigings-ontwerp.

Wat doet nu partijgenoot Mannoury? Zes, zegge ZES volle maanden na dat artikel kom zij aandragen met eenige bewijzen. Waarvan? Dat onze Partij en haar woordvoorders in 1913 niet partij hebben gekozen tegen de Landverdediging?

Geenszins, want dat zou onmogelijk zijn. Maar zij komt aandragen; 10. met een onderschrijft van de Redactie d.r. „Tribune“ in Januari 1912 onder een Manifest van de..... Deutsche Rijksdagfractie. Dat Manifest, toen uitgegeven ter gelegenheid van de algemeene verkiezingen in Duitschland, is natuurlijk niet (meer) naar den zin van onze partijgenooten, en evenmin is dat het feit, dat de Red. der „Tribune“ er een, in de omstandigheden van zelf sprekend paar onnozele woordjes van instemming onder plaatste.

Als dat nu geen spijkers zoeken op laag water is, dan weten wij werkelijk niet meer, wat deze volsluitendaking beteekent.

Teruggaande in den nacht der geschiedenis, is onze partijgenoot bij het ontfennen in de jaargang der „Tribune“ dan nog in den jare 1911 b.v. op enige andere artikelen en zinnen gestooten, die thans haar misnoegen hebben gewekt. Anans, want 5 jaar geleden heeft zij er blijkbaar geen bezwaar tegen gehad.

En, in plaats van die gevaarlijke plaatsen en artikelen dan ook naar te citeren, om aan te toonen, wat voor domkoppen of... vaderlandsverdedigers wij toen waren, bepaalt zij er zich toe, er naar te verwijzen. Nota bene, terwijl de verwijzing naar een artikel van enkele maanden geleden in de „Tribune“ van 10 Februari j.l. haar toorn had gaande gemaakt. En terwijl zij zeker is, dat van de lezers der „Tribune“ er nog maar een zeer enkele in staat is, die citaten weeten op te slaan.

Wij voor ons zullen niet den slechter smaak hebben om op onze beurt weer aan 't citeren te gaan. Onze partijgenoot weet evengoed als wij, evengoed als onze eerlijke tegenstanders, dat de houding van onze Partij en haar woordvoorders inzake het cardinale punt, de Landverdediging en Neutraliteit ingenomen, in Augustus 1914 dezelfde was als tijdens de verkiezingen van 1913, toen wij voor 't eerst als gevestigde partij deelnamen aan de algemeene verkiezingen, 't zelfde trouwens als, in groote lijnen, onze houding is geweest van de oprichting der S. D. P. af, ja vóór dien tijd in de Arbeiderspartij.

Daarnaast staat echter, dat wij er niet aan denken, elk woord, elk artikel, elke zinsnede in vroegere jaren, dus b.v. vóór 1913, door ons geschreven vóór de strijd zelf tegen 't Imperialisme en 't nationalisme ons tot steeds scherper en helderder formulering van ons standpunt naar alle kanten dwong, nu nog voor onze rekening te nemen. Maar lang vóór den Wereldoorlog was het standpunt uitvoerig en naar alle richtingen omschreven en vriend en vijand bekend.

Klare wijn.

»Of men nu lang of kort redeneert, of men mooie praatjes houdt over de internationale gedachte, de broederschap van alle menschen, enz., indien men die woorden doet vergezellen van de daad van des organisatie van de regeeringsmacht en het leger, van drijft men oorlogshetze.“ Aan dit slot van het beruchte „Volks“ artikel, op 25 April verschenen onder het opschrift: „Anarchistisch Avontuur“, naar aanleiding van het Demonstratief Congres tegen den Oorlog, hangt nog een staartje, waarin de „intellektueelen“, die zich met de revolutionaire arbeiders in hun strijd tegen oorlog en honger hebben solidaar verklaard, worden beschuldigd, den oorlog in het land te halen. Deze denunciatie hebben wij reeds gesignaleerd en laten we dus op het oogenblik zwenken. Op het aangehaalde stukje moeten we nog even terugkomen.

Wat zeggen d'e paar regels? Ze zeggen dit: jullie socialisten mag praten over jullie socialistisch ideaal zooveel jullie wil, en jullie mag redevoeringen afsteken over de internationale solidariteit der arbeiders, over den klassenstrijd, over het kapitalisme en den kapitalistischen staat en het militarisme, jullie mag in woord en schrift het socialisme bejlijden, maar zoodra jullie doet wat de plicht is van den socialist: den klassenstrijd voeren, het militarisme verzwakken, den kapitalistischen staat onderminnen op het oogenblik, dat het kapitalisme en de kapitalistische staat (d.w.z. het geheel van de machtsmiddelen, waarover de bourgeoisie beschikt om haar heerschappij in stand te houden) zijn ergste misdaad tegenover het proletariaat begaat — als ge dat alles doet of tracht te doen, dan hilt ge op tot oorlog.

Nog korter gezegd: jullie mag praten als socialist, maar handelen als socialist mag jullie niet. Zelfs „Het Volk“ geeft nog nooit zo duidelijk gezegd, hoe volkomen de S. D. A. P. de slaaf is van de kapitalistische regering en hoe bitter een vijand van allen, die de vernietiging van den kapitalistischen staat noodzakelijk achten als voorwaarde voor de vestiging van het socialisme, de eenige waarborg voor het handhaven van den vrede tusschen de volkeren.

Verkrijgbaar bij het Partij-Sekretariaat, J. C. Ceton, Laings Nekstraat 33, Amsterdam.

VORBOTE, Intern. Marxistische Rundschau, hrsg. Ant. Pannekoek en Henr. Roland Holst. No. 1. Jan. 1916.

Fr. p.p. 30 c. Bij vooruitbet. te zenden.